

Ako byť svätý, tu a dnes

Prichádza jar a s ňou aj najväčšie sviatky kresťanov, Veľká Noc. V tajomstve Veľkej Noci je ukrytá hĺbka i zmysel našej viery. Práve toto obdobie je časom zamyslenia sa a pohľadu do nášho vnútra. Tak ako tradičná slovenská gazdiná robí veľké upratovanie vo svojom dome, aby on opäť zažiaril čistotou, aj my by sme mali nazrieť do svojho vnútra a vyčistiť ho sviatostným pokáním. Ba mali by sme urobiť i čosi viac. Mali by sme v sebe nanovo obnoviť túžbu po svätosti. Cirkev nám v priebehu storočí ukazuje konkrétne osobnosti, ktoré vo svojej dobe dokázali nájsť cestu k svätosti. Keď sa pozerám na životné príbehy mnohých svätých, myslím si, že ich veľkosť spočívala v konaní malých skutkov lásky každodenného života. Konanie dobra vo všednom živote vyvrcholilo v hrdinských činoch, ktoré sú najväčšími svedectvami lásky k Bohu a k blížnemu.

Svätí často vyvolávajú pocit, že sú to nejaké predurčené bytosti, ktoré sa tak narodili. Avšak boli to ľudia z mäsa a kostí tak ako my a žili život na tej istej Zemi ako my. Trápili sa, tešili sa, smútili, bojovali a nakoniec zvíťazili. Ťažko je nám uveriť, že každý z nás sa môže stať svätým vo svojej dobe. Aj dnes? Aj dnes! Aj tu? Aj tu! Či si muž alebo žena, či si v manželstve, či žiješ zasvätený život alebo si laikom. Aká je potom cesta ku svätosti?

Naša svätosť začína žitím všedného dňa. V tom sta-ve ako si, môžeš každú činnosť, ktorú robíš preme- niť a dať jej "vyšší zmysel." Manžel tým, že "v pote tváre" zarába na chlieb pre svoju rodinu a posväcuje túto prácu možno strelnou modlitbou a jej trpezlivým vykonávaním. Je hlavou rodiny, ktorej dáva správne smerovanie a cieľ. Matka tým, že každú stereotypnú

činnosť v domácnosti premení na malé skutky lásky a obety pre svoje deti a manžela. S radosným srdcom pracuje na zveladení svojej domácnosti a je oázou pokoja pre celú rodinu. Slobodní tým, že môžu svoj voľný čas venovať pre potreby blížnych a Cirkvi. Zasvätení tým, že sa stávajú duchovnými otcami a mamami a sú otvorení počúvať a pomôcť pri potrebách im zverených.

Nie je jednoduché ísť po tejto ceste. Egoizmus, ktorý drieme v každom z nás, nám častokrát nedovolí stratiť svoje "ja" a ísť v ústrety druhému. Sme pohodlní, možno sklamaní životom či ľuďmi, a tak si často prajeme byť nezávislí od iných. Ženieme sa za imaním, lebo si myslíme, že ono nám zaručí väčšiu slobodu a pocit neviazanosti. Ale ľudské bytie je nasmerované iným smerom. Máš byť darom pre iných. Cez skutky lásky a obety máš pracovať na budovaní svojej osobnej svätosti. K tomu si povolaný!

Zo všetkých svätých, ktorých nám Cirkev dáva ako vzor, chcem spomenúť svätú Bakhitu, ktorej osobný príbeh ma hlboko oslovil. Táto svätá žena prešla počas svojho života obrovským utrpením. Žila na prelome 19. a 20. storočia, a predsa spoznala, aké je to byť otrokyňou, s ktorou obchodujú na trhu. Zažila únosy, mnohé poniženia, týranie až nakoniec ju Božia cesta priviedla k rehoľnému životu. Po celý svoj život nevlastnila nič, nemala žiaden majetok, napriek tomu našla hlboké šťastie v Bohu a svojou pokorou, oddanosťou a láskou je príkladom pre všetkých, ktorí hľadajú pravé šťastie. Bakhita spoznala, že "lásku bez kríža nenájdeš a kríž bez lásky neunesieš." (Ján Pavol II.)

Mária Eškut, Kanada

Tvoj život je jedinečný dar

Veľakrát sa sťažujeme, že dnešné média prinášajú iba informácie zamerané na vraždy, vojny, nešťastia, znásilnenia alebo na sex, drogy a lacnú zábavu. Áno, nájdeme veľa informácií tohoto druhu v tlači, televízii, na internete. Nedávno, pred Vianocami, ma v miestnych novinách upútal článok, ktorý sa líšil od tohoto stereotypu. Autor článku, Davidicus Wang, je rodinným lekárom, ktorý sa tiež špecializuje na pôrodníctvo. Vo svojom článku, okrem iného, píše toto.

Počas svojho života a v profesionálnej praxi som zažil a bol som svedkom toho, aký krehké je ľudské zdravie a ľudský život, ako rýchlo plynú životné radosti a dobrodennia, ale tiež bolesti a utrpenia. Uvedomujúc si, že sme smrteľní, každá hodina nášho života je vzácna. Ako lekár sa podieľam na radoostiach a tragédiách života každého môjho pacienta.

Žasnem nad schopnosťami ľudského tela bojovať proti chorobám a liečiť sa vlastnými silami. Inšpiruje ma nezlomnosť ľudského ducha, jeho túžba prežiť a znovu povstať. Každý život je vzácny a jedinečný dar a cítim sa pocteným a súčasne zodpovedným za jeho ochranu.

My všetci, ako veľká rodina, sme zodpovední jeden za druhého. Veľakrát však zabúdame, že je to našou povinnosťou, naším poslaním. Väčšina z nás radšej prežíva jednotlivé dni akoby sme mali žiť večne, než aby sme mysleli aj na smrť. Až keď niekto blízky zomrie, až potom si uvedomíme, čo sme stratili, čo sme mohli urobiť počas ich života a neurobili sme.

Na ľudí zo svojho okolia, na rodinu, priateľov, ale aj na ľudí, ktorí sa vynárajú v našom živote, sa dívame ako na niečo bežné a samozrejmé. Nevyužívame každú príležitosť, ktorá sa nám naskytne, aby sme im pomohli prežiť danú chvíľu pokojnejšie, radostnejšie a šťastnejšie.

Tvoj život je vzácny dar. Nie však, aby si si ho nechal sám pre seba. Neplýtvaj životom, ktorý si dostal ako dar, neplýtvaj svoj talent, svoj čas na nepodstatné veci. Nedovoľ, aby si zabúdil a stratil sa na cestách, ktoré nikam nevedú. Nejazd v rýchlosti pruhu materializmu, ale ani po serpentínach váhania a nezáujmu. Vráť sa z osamelej cesty narcizmu a egoizmu.

Sme tu na to, aby sme putovali spoločne. Závisíme na druhých a oni na nás. Pomáhame niesť bremená iným a oni nám. Inšpirujeme a sme inšpirovaní. Lepšie je nám byť spolu, v porozumení a láske. Spolu môžeme zájsť ďalej a hlbšie, objavujúc nové miesta vo svete i v hĺbe nášho „JA“, ktoré by inak zostali nepreskúmané.

Prídeť ako ráno vstaneme z postele, nechajme hlavou preblesnúť myšlienku: „Vďaka za tento vzácny deň života“.

Z článku Dr. Davidicusa Wonga uverejnenom v The Now, v miestnych novinách mesta Coquitlam 19. Decembra 2012, vybral a voľne preložil Jozó Starosta. Článok v plnom znení si môžete prečítať na <http://www.sk-bc.ca/node/6608>

Jozó Starosta

Ako byť svätý, tu a dnes (Mária Eškut)	1
Tvoj život je jedinečný dar (Jožo Starosta)	1
Chcete pomôcť?	2
Dotýklo ďalšie šľachetné srdce (js)	3
Slovensko na Ptolemaiovej mape II. (Pavol Kleban)	4,5
Po stopách názvoslovia obcí a miest (Andrej Štelmák)	6
Krásky Vysokých Tatier a časti Zamaguria (Eva Vičanová)	7
Kanadské slovenské Bradlo (Paul Stacho)	8,9
Elixír života – čaj (Svetlana Bárdošová, Pavol Palovič)	10
Liečivé účinky čaju Rooibos (Svetlana Bárdošová, Miloslav Greksák)	11
Cesta do Svätej Zeme (Marcella Krupa)	12,13
Rok 2012 v slovenských komunitách – Vancouver	14-19
Great Moravia Choir očami dirigenta (Pavol Šimončíč)	20
Ako "spieval" Slávik? (Renata Francistyova)	20
Čo očakávame v r. 2013	20
Pavel Bárta (Svetlana Bárdošová)	21
Emigrácia do Kanady (Nicole Read)	21
Slávik má 2 roky (Marika Kubinyi)	22
Mladý hokej na Slovensku (Daniel Behan)	23
Slovensko v 20.storočí (Ján Balko, Jožo Starosta)	24
Dobré správy europoslancu Miroslava Mikolášika (Anna Ragančíková)	24
1.január 1993 vo Vancouveri	25
2 desaťročia ... Je tento svet lepší? (Soňa Klimčová)	25
Kocúr (Miro Lessay)	26
Otec Šutka (Paul Stacho)	26
Sr. Lea Mária	26
Možno viete, možno nie (Pele-mele)	27
Inzeráty, SU-DO-KU	28

Páči sa mi Slovo z BC. Ako môžem pomôcť pri jeho vydávaní?

Ak chceš aj ty pomôcť pri vydávaní časopisu Slovo z Britskej Kolumbie, možností je veľa:

Čítaj pravidelne náš časopis | Rozširuj dobré slovo o Slove z Britskej Kolumbie | Prihlás sa za odberateľa elektronickej verzie časopisu | Staň sa distribútorom elektronickej verzie časopisu | Objednaj si posielanie fyzických výtlačkov poštou | Objednaj posielanie fyzických výtlačkov poštou svojim blízkym na Slovensku | Staň sa distribútorom fyzických výtlačkov časopisu | Pošli fotografiu s krátkym textom na uverejnenie v jednej z rubrik časopisu | Napiš nám jeden príspevok do jednej rubriky | Propaguj svoje služby a výrobky na našej webovej stránke www.sk.bc.ca | Propaguj svoje služby a výrobky v našom časopise Slovo z Britskej Kolumbie | Využi \$100 kupón na propagáciu svojich služieb a výrobkov | Podpor nás finančne ako sponzor | Staň sa editorom slovenských textov | Staň sa editorom anglických textov | Vyber si jednu z rubrik časopisu a staň sa jej pravidelným dopisovateľom | Vezmi si na starosť jednu z rubrik časopisu a staň sa jej redaktorom | Staň sa členom redakčnej rady.

Tu je zoznam rubrik, do ktorých vás pozývame prispievať.

Úvodník – spirituálna úvaha a príhovor – spirituálno-spoločenská úvaha | Sponzori, inzerenti, distribútori | Inšpirácia - inšpirujúce príbehy, zamyslenia, pohľady do budúcnosti | O tomto čísle - ako vzniklo, aký má obsah, kto sú prispievatelia | Tiráž | Zo slovenskej histórie za posledných 1200 rokov, o historických udalostiach slovenského národa, o slovenských historických osobnostiach | Čo skrýva "zaprášená krabica" - Útržky z histórie Slovákov v zahraničí | Spomienky na detstvo | Ako som emigroval - spomienky emigranta | Ako som začínal v novom domove - spomienky emigranta | Predstavujeme vám zaujímavých jedincov a zaujímavé komunity roztrúsených po svete | Zo slovenských misií a komunít roztrúsených po svete | Zážitky emigrantov z cesty na Slovensko | Zážitky z potuliek po svete | Ako vyzerá moje mesto, môj terajší domov | Dobré rady emigrantom | Kniha a iné publikácie o živote zahraničných Slovákov | Prozaické a poetické príspevky čitateľov | Príspevky mladšej generácie - anglická a slovenská próza a poézia | Z listov čitateľov | Zo života súčasných slovenských

Toto je 17. vydanie časopisu Slovo z Britskej Kolumbie. Je to vydanie Jar 2013, 6. ročník, 1. číslo. Slovo z Britskej Kolumbie je neoficiálny časopis slovenských komunit žijúcich v Britskej Kolumbii v Kanade. Časopis vydáva Jožo Starosta v úzkej spolupráci so skupinkou Slovákov žijúcich v okolí Vancouveru a na Slovensku. Časopis vychádza obvykle 4 krát do roka. Do 13. čísla vychádzal v počte 1,000 kusov s finančnou dotáciou USZZ. Od 14. čísla vychádza vo farebnom tlačenom náklade

100-200 výtlačkov (podľa štedrosti sponzorských príspevkov). Všetky predchádzajúce čísla si záujemcovia môžu prezrieť na novom digitálnom kiosku Slova z Britskej Kolumbie www.sk-bc.ca/citajte_slovo. Autori článkov alebo zdrojov pre 17. číslo: M. Eškut, J. Starosta, P. Kleban, A. Štelmák, E. Vičanová, P. Stacho, P. Palovič, M. Gregság, S. Bárdošová, M. Krupa, R. Kral, R. Francistyová, D. Janek, M. Kovalčíková, M. Zimmerman, V. Neumann, J. Skala, Z. Gomez, D. Frimm-Raymond, P. Šimončíč, M. Kubinyi, D. Behan, V. Balko, J. Balko, A. Ragančíková, J. Dzurjak, K. Bodnár, M. Birós, S. Klimčová, M. Lessay, N. Read, Sr. Lea Maria, Ch. Bodnar, F. Kele, E. Hanková, A. Bílek, D. Šteiner. Zodpovedný redaktor (výber článkov a jazyková úprava): Jožo Starosta, jozo.starosta@sk-bc.ca. Grafická úprava tlačeného Slova: Daniel Behan, pixelplus.sk

Design & layout: www.pixelplus.sk

Sponzori 17. čísla

Zlatý sponzor

Priateľ Slova z BC (\$400)

Strieborný sponzor

Viktor Neumann (\$100)

Bronzoví sponzori

Eva a Andre Casty (\$50)

Bohuznáma (\$50)

Mark Stolárik (\$50)

Individuálny sponzor

Peter Trochan (\$10)

Využite služby inzerentov, ktorí nás podporili svojím inzerátom

Olga Slovak

Peter Levarský

Paul Levarský

Dr. Viera Čarnogurský

Distribúcia časopisu

Časopis Slovo z Britskej Kolumbie môžete dostávať poštou - ponúkame plnofarebné výtlačky Slova z Britskej Kolumbie, ktoré Vám pošta doručí priamo do domu. Ročné predplatné na 4 čísla spolu s poštovným je: \$30 Can pre Kanadu, \$35 pre USA a \$40 pre ostatné krajiny sveta. Píšte na poštovú alebo emailovú adresu redakcie. Časopis si môžete predplatiť aj „on-line“ na http://www.sk-bc.ca/subscribe_slovo

Časopis si môžete vyzdvihnúť aj v hale slovenskej famosty sv. Cyrila a Metoda v New Westminster, obvyčajne po nedeľnej sv. omši. Zaujímci o elektronickú verziu časopisu si ju môžu objednať na www.sk-bc.ca/newsletter/subscriptions

Všetky predchádzajúce čísla si môžete prezeráť na našom novom digitálnom kiosku Slova z Britskej Kolumbie www.sk-bc.ca/citajte_slovo

Volajte 1-604-944-1554

zahraničných komunít, hlavne kalendár udalostí uplynulých a budúcich týždňov | Vzácne návštevy zo Slovenska v zahraničí | Správy z Vlády SR, MZV SR, USZZ, z Ambasad, z konzulátov | Rodinná kronika - chcete sa pochváliť narodením nového dieťaťa či treťo-stupňového emigranta, maturitou, promóciou, svadbou? Chcete si spomenúť na tých, ktorí nás predišli do večnosti? | Našli sme na Facebook | Zasmejme sa alebo emigrácia je veselá | SU-DO-KU s tajničkou - nový druh alfabetickeho SU-DO-KU | Výzvy, oznamy, prosby | Hľadám (prácu, ubytovanie, človeka, ...) | Inzeráty | Slovenské "businesses" v zahraničí | Neslovenské "businesses" v zahraničí - služby pre slovenských emigrantov | "Businesses" na Slovensku - služby pre zahraničných Slovákov

Podmienky a detaily spolupráce môžete nájsť na <http://www.sk-bc.ca/spolupraca>

Tlač: Vancouver, Kanada

Adresa redakcie: Slovo z Britskej Kolumbie, #210-2978 Burlington Dr., Coquitlam, BC, V3B 7S6, Canada

Telefón: (tel: +1 604 944-1554)

Email: slovo@sk-bc.ca

Webová stránka časopisu: www.sk-bc.ca

Všetky informácie v časopise Slovo z Britskej Kolumbie publikujeme v presvedčení, že sú pravdivé. Neberieme na seba zodpovednosť za prípadné nepresné alebo dokonca nepravdivé informácie. Ďakujeme za Vaše porozumenie a za Vašu podporu.

Vytlačené v Kanade - Printed in Canada

Dotítko d'alšie šlachetné srdce

V noci, z 28. februára na 1. marca 2013 dotítko srdce Otcu Jána Kadleca, SJ.

O. Kadlec bol posledným zo slovenských kňazov – jezuitov, ktorí viedli slovenskú farnosť sv. Cyrila a Metoda v New Westminsteri, v Britskej Kolumbii, koncom minulého storočia.

Napriek tomu, že sa farníci najzápadnejšej slovenskej farnosti v Kanade rozlúčili s O. Kadlecom v máji 1999, takmer všetci z tých, čo doposiaľ žijú, si naňho z láskou spomínajú.

Mnohí z nás, ktorí v priebehu uplynulých 12 rokov navštívili rodné Slovensko, neobišli ani Piešťany, kde O. Kadlec do posledných chvíľ aktívne pôsobil, aby odovzdali O. Kadlecovi pozdravy z Kanady a načerpali inšpiráciu a duchovnú silu do ďalšieho života.

Spomínam si, ako pri rozlúčke v r. 1999 speváci farnosti sv. Cyrila a Metoda v New Westminsteri spievali Otcovi Kadlecovi:

Ty si kňaz podľa radu Melchizedechovho naveky

Ó buď anjelom čistoty

Ó buď anjelom lásky

Ó buď anjelom svetla

Ó buď anjelom obety

Ó buď anjelom sily

Ó buď anjelom milosti

Ó buď anjelom pokoja

Ó buď anjelom pokory

Ó buď anjelom zbožnosti

Ty si kňaz podľa radu Melchizedechovho naveky

Takého si Vás pamätáme, Otec Kadlec.

(JS)

Správy z Alberta

Podáva Otec Ján Kadlec, S.J.

Často dostávam od ľudí otázku aká veľká je moja misia tuná na Západe? Obyčajne odpoviem, že je trochu väčšia ako Európa. Totiž ku môjmu misijnému poľu v Alberte pribral som si i niektoré mestá v Saskatchewan ako i v British Columbia.

Mapa SLOVENSKEJ KANADY

Kto bol Otec Ján Kadlec

Narodil sa 24. januára 1927 v Pobedime, pri Piešťanoch. Pochádzal z početnej roľníckej rodiny a pôvodne bol určený na vedenie rodinného hospodárstva. Na túto úlohu sa pripravoval štúdiom na hospodárskej škole v Novom Meste nad Váhom, potom pracoval doma na hospodárstve a súčasne sa večernými kurzami ďalej vzdelával.

Zmena v životnom smerovaní uňho nastala počas základnej vojenskej služby, do ktorej nastúpil v r. 1949. Istý čas po normálnom výcviku so zbraňou ho pre jeho otvorený náboženský postoj spolu s viacerými inými preradili do pracovného útvaru s trestaneckým režimom. Bol poslaný pracovať do uhoľných baní v Kladne, v Plzni a nakoniec v Ostrave. Tam olúpený o slobodu a bez možnosti zúčastňovať sa v nedeľu na bohoslužbách pocítil túžbu stať sa kňazom.

Na Slovensku nemal predpoklad na uskutočnenie tohoto svojho zámeru. Preto sa po prepustení z vojenčiny usiloval ujsť do Rakúska. Chytili ho však a odsúdili na práce do Jáchymova. V januári roku 1953 sa druhýkrát pokúsil o útek, ktorý sa mu vydaril, hoci ho poranila mina, ktorá vybuchla v jeho blízkosti pri prekonávaní drôtenej prekážky na hranici.

Po trojmesačnom liečení v nemocnici sa ho ujal vdp. Štefan Mácsady, ktorý bol kedysi kaplánom v Pobedime a ušiel do Rakúska rok pred Jankom Kadlecom. Pôsobil ako duchovný pre vysťahovalcov vo Wellse pri Linci. S pomocou vdp. Mácsadyho a iných dobrodincov Janko mohol zvládnuť skrátené stredoškolské štúdium s maturitou a nastúpil na štúdium teológie v Innsbrucku. Býval v medzinárodnom jezuitskom kolégiu Canisianum. Pri styku s jezuitmi v kolégiu i na teologickej fakulte, ktorú viedli jezuiti, sa rozhodol, že vstúpi do tejto rehole. Stalo sa tak 7. septembra 1961. Na dva roky prerušil štúdium, aby si mohol urobiť rehoľný noviciát. Po ňom pokračoval v teológii a 26. júla 1965 bol v Innsbrucku vysvätený za kňaza.

Primície mal 1. augusta 1965 v bývalom utečeneckom tábore vo Wellse-Lichteneggu, kde strávil prvé mesiace po príchode do Rakúska. Tak na vysviacke v Innsbrucku, ako aj na primíciách Otcu Jána Kadleca sa mohli zúčastniť jeho rodičia, ktorým dali čs. úrady pre tento prípad vycestovacie dovolenie.

Otec Kadlec dokončil štúdium teológie na jar 1966. Potom odcestoval do kanadského Galtu, kde začiatkom júla pomáhal pri letnej škole pre chlapcov a 4. septembra bol hlavným celebrantom na galtskom odpuste. Čakal ho ešte niekoľkomesačný pobyt v Pomfret Center, Conn. (USA), kde si dokončil rehoľnú formáciu. Na jar 1967 sa vrátil do Galtu, kde prevzal funkciu hospodárskeho správcu misijného domu. Pritom vykonával rozličné misionárske služby v Galte i mimo neho.

V rokoch 1970-75 pracoval ako misionár medzi Slovákmi v provinciách Saskatchewan, Alberta a Britská Kolumbia. Potom sa vrátil do Misijného domu v Cambridge. Bol misionárom a pomáhal aj pri stavbách a iných prácach. V jeseni roku 1976 znovu odišiel na Západ Kanady pracovať ako misionár. Od jesene roku 1992 bol našim duchovným otcom v slovenskej farnosti sv. Cyrila a Metoda v New Westminster, B.C. V r. 1999 odišiel do Cambridge, Ont., odkiaľ sa vrátil späť na rodné Slovensko, do Piešťan, kde do posledných chvíľ aktívne pôsobil ako spovedník a vedúci duchovných cvičení.

Zomrel v noci z 28. februára na 1. marca 2013. Pohrebná sv. omša bola v Piešťanoch a pohrebne obrady v rodnom Pobedime.

(Podľa ročeniek jezuitov vydávaných v Kanade spracoval Jožo Starosta)

V kruhu svojich súrodencov pri oslave 85. narodenín, 2012

Sv. Omša v New Westminster, 1997

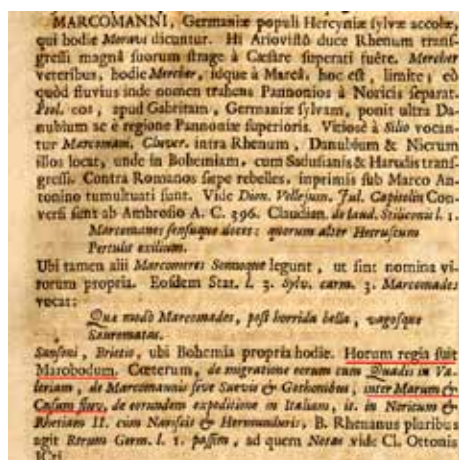

Misionár kanadského západu.

Západná hranica

Pre stanovenie západnej hranice Slovenska na Ptolemaiovej mape, okolo r. 150 po Kr. použijeme Hofmannovu definíciu kmeňa Markomanov, kde sa okrem iného dozvedáme:

- že leží nad Dunajom, ktorý tečie cez region Hornej Panónie (...ponit ultra Danubium ac e regione Pannoniae superioris)
- že obyvatelia často rebelovali proti Rimanom (Contra Romanos saepe rebelles..)
- že toto kráľovstvo bolo Marobudum (Horum regia fuit Marobudum) - podčiarknuté červenou čiarou
- že sa nachádza medzi riekami Morava a Váh (inter Marum et Cusum fluv)

Detail Hofmannovej Encyklopédie - Marcomanni

Na priloženej Ptolemaiovej mape je zakreslené Hofmannom spomínané hradisko Marobudon, ktoré sa nachádza niekde medzi riekou Moravou a Váhom. Marobudon bolo sídlo slávneho kráľa Markomanov Marobuda, ktoré ale neskôr opustil a presťahoval svoj kmeň Markomanov na Slovensko hlbšie do Hercýnskeho lesa, kam ustúpil pre silnejšími rímskymi zbraňami.

Kto bol Marobud, Marobudon a Markomani?

Strabón, ktorý žil v rokoch 64 p. n. l. až 19 n. l., vo svojom diele Geografica píše: "Tam je Hercýnsky (Arkínsky) les a kmene Suebov, z ktorých niektoré sídlia vo vnútri lesa, medzi nimi leží aj Buiaimon (Bojná?, Bojnica?), kráľovstvo Marobudove. Na toto miesto presídlil okrem mnoho iných aj svojich súkmeňovcov Markomanov. Po svojom návrate z Ríma sa totiž zmocnil vlády, aj keď býval súkromnou osobou. Ako mladý býval totiž v Ríme a tešil sa priazni Augustovej. Keď sa vrátil, stal sa panovníkom a mimo tých, ktorých som uviedol, získal veľký kmeň Lugiov, Zumov, Gutonov, Mugilonov, Sibinov a zo samých Suebov veľký kmeň Semnonov.

Slovensko na Ptolemaiovej mape II.

Klaudios Ptolemaios - veľký grécky matematik, astronóm, astrológ a zemepisec, žil v rokoch 85 až 165 po Kristovi. Väčšinu svojho života pôsobil v egyptskej Alexandrii. Viac sa môžete dozvedieť z prvého príspevku Ing. Pavla Klebana, ktorý sme uverejnili v 15. čísle Slova z Britskej Kolumbie – Leto 2012.

V 16. čísle Slova z Britskej Kolumbie – Jeseň, Zima 2012 sme uverejnili opis všetkých významných hradísk na Slovensku v období pred Markomanskými a Kvádskymi vojnami, ktoré sa datujú medzi roky 165 až 180 nášho letopočtu tak, ako ich nachádzame na Ptolemaiovej mape MAGNA GERMANIA.

Ostatné kmene Suebov, ako bolo povedané, sídlia jedny vo vnútri toho lesa, iné mimo neho, v susedstve Gétov." Strabón teda píše, že Buiaimon je kráľovstvo Marobudove kam presídlil svojich Markomanov, nie kráľovstvo odkiaľ prišiel.

Ďalšie správy o kráľovi Marobudovi nám zanechal Velleius Paterculus, ktorý žil v rokoch 19 p.n.l. až 31 n.l. V rímskej armáde slúžil pod Tiberiovým velením ako veliteľ jazdy v Germánii a Panónii. Ten mu taktiež pre rok 15 n.l. zveril praetorský úrad. Vo svojom diele Rímske dejiny píše: "V Germánii už neostalo k pokoreniu nič, len kmeň Markomanov, ktorý bol vypudený zo svojich sídel (Marobudonu) a ustupujúc pod velením Marobudovým do vnútrozemia (v smere od Čiech a Moravy na Slovensko), obýval roviny obkolesené Hercýnskym lesom. V žiadnom prípade nemôžem nespomenúť zmienku o tomto mužovi. Marobud, človek urodzený, mohutného tela, neskrotnej vôle, barbar skôr rodom ako rozumom, nezískal medzi svojimi vrcholné postavenie len tak, ani náhodou, ani nakrátko, ani natrvalo z vôle predkov, ale svoju bezpečnú vládu a kráľovskú moc získal, rozhodol sa odvieť svoj kmeň ďaleko od Rimanov a postúpil na miesta, kde by mohol – pretože sa stiahol pred silnejšími zbraňami – svoje zbrane pozdvihnúť k vyššej moci. Keď teda obsadil spomenuté miesta, všetkých svojich susedov pokoril buď vojnou, alebo ich uviedol pod svoju zvrchovanosť zmluvami."

Z oboch správ vyplýva, že kmeň Markomanov bol vytlačený zo svojich pôvodných sídel hlbšie do vnútrozemia za riekou Moravu až na územie Slovenska, kde mu voľný postup zastavil veľmi silný kmeň Kvádov. Markomanov na Slovensko zakreslil aj Ptolemaios. Systém rímskych (trvalých aj dočasných) táborov popri rieke Morave ťahajúci sa od Carnunta cez Bernardstahl (Rakúsko), Brěclav, Kostice, Kroměříž (obec Pračice) až po Olomouc slúžil na kontrolu už obsadeného územia v Čechách a na Morave a mal funkciu chrániť územie obsadené Rimanmi pred barbarskými vpádmi od rieky Váh.

Kráľovstvo Markomanov

Velleius Paterculus ďalej o Marobudovi píše: "Jednotkám, ktoré strážili jeho ríšu, dal ustavičným cvičením vojenskú výchovu

takmer rímsku a veľmi skoro ich priviedol na tak vysokú úroveň, že budili obavu aj v našej ríši. Voči Rimanom sa choval tým spôsobom, že nás vojensky nenapadal, avšak ukazoval dostatočne, že keby bol napadnutý, má nadbytok sily aj vôle k odporu. Vyslanci, ktorých posielal k cisárom, ho niekedy doporučovali k ochrane ako prosebníka, inokedy za neho hovorili ako keby bol nám roven. Kmeňom aj jednotlivcom, ktorí od nás odpadávali, poskytoval útočisko a vôbec bol len slabo maskovaným súperom: vojsko, ktoré zostavil zo 70.000 peších a 4.000 jazdcov si neustálymi vojnami so susedmi vycvičil a pripravoval ich na väčšie dielo, než ktoré konal. Bolo sa ho čo obávať aj preto, že majúci po ľavici a vpredu Germánii, vpravo Panóniu a v tyle svojich sídel Noricum, všetci sa ho báli ako by bol neustále pripravený na všetkých sa vrhnúť. Jeho rozmach nenechával bez starosti ani Taliansko, veď od najvyšších alpských hrebeňov, ktoré ohraničujú Taliansko, začínalo jeho územie nie o viac ďalej ako vo vzdialenosti 200 míľ. Na tohto muža a na tento kraj sa nasledujúceho roku rozhodol zaútočiť z rôznych strán Tiberius Caesar. Sentiovi Saturninovi bolo uložené, aby presekal lesy susediace (Gabreta) s Hercýnskym a aby viedol légie územím Chattov do Boiohaema – čo je jeho zem, ktorú Marobud obýval. Sám (Tiberius) s vojskom, ktoré slúžilo v Illyricu, zahájil ťaženie proti Markomanom od Carnunta z miesta, ktoré bolo z celého norického kráľovstva v tomto smere najbližšie."

Ak Tiberiove vojsko vyrazilo z Carnunta (rímsky tábor na južnej strane Dunaja v mieste, kde sa do Dunaja vlieva rieka Morava, taktiež hraničný bod medzi provinciami Noricum a Panónie) a nebolo miesto odkiaľ by z celého územia Norica nemohlo napadnúť Marobuda, to znamená, že Marobud zaiste nemohol sídlieť na území Moravy, ktorá sa nachádza priamo nad územím Norica. Na druhej strane, z Carnunta cez les Gabreta (na Ptolemaiovej mape) vedie priama cesta do Nových Zámkov (EBURODA) pod ktorými je aj nápis MAGA-BOEMA, kráľovstvo Boiohaema...

Ďalší zaujímavý informáciu, ohľadom umiestnenia Markomanov, nám zanechal Sextus Aurelius Victor, ktorý žil asi v rokoch 320 až 390. Popri iných spisoch napísal

okolo roku 360 aj dielo *Historiae abbre-viatae* (Krátke dejiny), ktoré je známy tiež ako *Liber de caesaribus* (Kniha o cisároch). Na konci 4. storočia neznámy autor spojil do diela *Epitome de Caesaribus* (Výťah o cisároch) prácu Sexta Aurelia a iné dobové pramene. Tu nachádzame informáciu: „(cisár Gallienus) miloval dve rôzne ženy: svoju manželku Saloninu a milenkú menom Pípa, ktorú dostal podľa dohody akoby do manželstva od jej otca, kráľa Markomanského, keď mu odstúpil časť Hornej Panónie.“

V prípade, ak by sa kráľovstvo Markomanov nachádzalo na českej Morave, cisár Gallianus by mu odstúpil časť provincie Noricum, ktorá je pod Moravou. Ak chcel markomanský kráľ územie Hornej Panónie (územie južne pod Dunajom od Carnunta po rímsky tábor Brigantium pri rieke Rába – oblasť Komárno - Komárom), muselo sa jeho kráľovstvo nachádzať na dnešnom Slovensku.

Markomani – Germáni alebo Slovania?

Markomani sa považujú za nemecký kmeň, ktorý žil na našom území. Etymologický výklad slova markomani je odvodený od nemeckého slova vzťahujúceho sa k hraniciam – k marke, ako pohraničný kmeň. Latinský a slovenský výklad slova mar-coma-ni je nasledovný: slovná časť mar- ako predpona pre vodu (latinsky mare – more) alebo pre oblasť Maravy, u nás oblasť terajších Zlatých Moraviec. Mar môže byť odvodené aj od slova milovať, ľubiť (napr. meno Mária v preklade znamená milovaná Bohom, obdobne potom Mara, Maruša). Latinsky ľubiť, milovať – amare. Slovná časť -coma-, (latinsky coma – vlas, vlasy) ako choma, teda chumáč vlasov, chochol (Slovania boli vlasatí). Prípona -ni je koncovka, ktorú bežne používame napr. Taliani. Ak by sme mali Markomanov pomenovať dnes, asi by sme ich nazvali „Milovníci vlasov“.

Tacitus vo svojom diele *Germania* opisuje Suebov (ku ktorým patrili aj Markomani) nasledovne: „Teraz musím prehovoriť o Sueboch, ktorí netvorili len jediný kmeň ako Chattovia alebo Tencterovia. Zaberajú totiž väčšiu časť Germánie, doteraz sa rozdeľujú na zvláštne kmene s vlastnými menami aj napriek tomu, že majú spoločný názov Suebovia. Pre kmeň je príznačné, že si vyčesávajú vlasy dohora a zaväzujú do uzla, týmto sa jednak odlišujú Suebovia od ostatných Germánov, jednak slobodní Suebovia od otrokov. U iných kmeňov sa často stáva, že ich napodobňujú, avšak k tomu dochádza len zriedka a u mladých. U Suebov si až do staroby sčesávajú svoje ježaté vlasy dozadu a často si ich zaväzujú na temene, náčelníci majú účes ešte ozdobnejší. Takúto starostlivosť venujú svojmu zovňajšku, ale je to starostlivosť nevinná, nekrášlia sa totiž a neupravujú ani za tým účelom, aby milovali alebo boli milovaní, ale pre zrak nepriateľa, aby vyzerali vyšší a strašnejší, keď majú ísť do vojny.“

Kmene Suebov (Suevov), ktoré popisuje Ptolemaios zaberajú skoro totožné územia ako dnes západní Slovania v Európe. Ak vezmeme do úvahy fakt, že písmeno l sa často nahrádza písmenom u a opačne (u nás napr. v nárečiach písal – písal, čítal – čítal) zo Suevov dostávame Sléov, Slávov – Slovanov (anglicky Slavs, Slaves, nemecky Slawen)...

Stredoveké dielo zo začiatku 9. storočia tzv. *Bavorský Geograf* popisuje slovanských susedov Franskej ríše. Medzi spomínanými je aj národ a Marhaarov, ktorý má 11 hradísk. V nemčine vlasy (lat. coma) povieme die Haare, ale aj die Haar. Môžeme predpokladať, že germánsky kmeň Marcomanov z rímskych čias je slovanský kmeň Marhaarov (Moravanov) z ranného stredoveku a teda ide o ten istý staroslovanský národ.

V súvislosti s Moravanmi ešte uvedieme, že byzantský cisár Konštantín VII. Porfyrogenet vo svojom diele *De administrando imperio* spomína pojem Megalé Morabia, ktorý dal pomenovanie pre Veľkú Moravu, resp. Veľkomoravskú ríšu. Pojem Megalé, však môžeme prekladať ako vzdialená Morava, nakoľko v dobe vlády Konštantína VII. existovali Moravy dve – jedná Morava srbská a tá druhá vzdialená Morava na území Slovenska a Čiech. Aby Konštantín VII. rozlíšil, o ktorej Morave píše, používa definíciu Megalé Morabia. Tak už spomína v súvislosti s ríšou, resp. hlavným mestom ríše už len pomenovanie Morabia. Slovenské mesto Zlaté Moravce sa v Zoborskej listine z roku 1113, kde kráľ Koloman daroval niektoré majetky zoborskému kláštoru, spomína ako villa Morowa. V Zlatých Moravciach sa našiel zlatý pektoralný kríž z obdobia Veľkej Moravy a v neďalekej obci Čierne Kľačany sa našli fragmenty pyxidy (liturgická nádoba používaná v katolíckej cirkvi) zo slonovej kosti. Predpokladá sa, že pyxida bola súčasť daru byzantského cisára Michala III. veľkomoravskému panovníkovi.

Podrobnejšie sa ale obdobiu od Samovho kráľovstva až po históriu Veľkej Moravy budeme venovať v rozprave Slovensko a časy Cyrilo-Methodské. Budeme hľadať bájne mesto Wogatisburg, preberieme teóriu, či moravské knieža Mojmír, ktorý vyhnal nitrianskeho Pribinu, nebol v skutočnosti slovenské (zlato)moravianske knieža. Staroslovenské hradisko Bojná, ktoré bolo zničené práve v tomto období a ktoré zrejme patrilo pod Nitrianske kniežatstvo, bolo totiž napadnuté zo smeru od Zlatých Moraviec nie od českej Moravy.

Taktiež sa zamyslíme, či slávna Megalé Morabia nemôže mať korene v legendárnom kráľovstve Marobudon, ktorého jadro by som na základe vyššie citovaných písomných prameňov určite situoval výlučne na území dnešného Slovenska.

Dokiaľ antilopy nebudú mať svojich historikov, príbehy o love budú vždy glorifikovať lovcov.

Musíme si v prvom rade uvedomiť, že v minulosti sa chodili naši učitelia vzdelávať do zahraničia (Čechy, Maďarsko, Rakúsko, Nemecko, ...). Tam študovali dejiny, ktoré písali ich historici. Takmer každý historik sa snaží písať dejiny v prospech svojej krajiny. Preto v súčasnosti slovenských dejín niet. Ak chceme poznať naše – slovenské – dejiny, musíme sa vrátiť k pôvodným historickým prameňom a nie k mnohým mylným súčasným výkladom zahraničných autorov. Dnes málokto pozná mocné stredoveké Slovenské kráľovstvo, ktoré sa tiahlo od Jadranu po Balt. Málokto pozná Slovenskú zem ako ju popisuje staroruský kronikár Nestor v práci „Slovjeňska zemľe“.

Spomínané Slovenské kráľovstvo, na ktorého opätovný príchod upozorňujú viaceré proroctvá, si ale necháme na neskôr...

Kde začínajú naše písané dejiny?

Vrátíme sa teraz späť a na Ptolemaiovej mape vyznačíme územie Slovenska podľa zistených hraníc. Všetky hradiská vo vnútri

Vyznačené územie Slovenska na mape MAGNA GERMANIA

sú starobylé obchodné, kultúrne a hlavne vojenské centrá na Slovensku. Stanovením Ptolemaiových názvov a s ich stotožnením s dnešnými slovenskými mestami, sa pre všetky lokalizované mestá posunie prvá písomná zmienka na rok 150 po Kristovi, čo je takmer obdobie 2000 rokov!!!

Zaujímavé je tiež zistenie, že Slovensko zaberá na mape zhruba polovicu celej Germánie, bolo teda v rímskych časoch dosť „známe“. Vysoký počet hradísk z obdobia Ptolemaia pretrval až do stredoveku, nakoľko Slovensko je po Španielsku a Taliansku tretia krajina s najväčším počtom hradov a zámkov v Európe. Slovensko leží v strede Európy a prechádzali tadiaľ významné obchodné trasy. Podľa nových teórií na našom území s veľkou pravdepodobnosťou vznikla doba bronzová a bronzové výrobky sa od nás vyvážali. Ťažilo sa tu zlato, železo a iné farebné kovy a taktiež opál. V neposlednom rade sa u nás vyrábali kvalitné zbrane. Pre okolité národy sme boli zaujímavá destinácia.

Pokračovanie... zdroj: www.kleban.sk – Ing. Pavol Kleban, Slovensko na Ptolemaiovej mape II.

Po stopách názvoslovia obcí a miest

Tak ako ľudia majú priezviská, majú svoje pomenovania aj zvieratá, vtáky, vodné živočíchy a plazy, potoky, rieky, pohoria, lesy, jazerá, plesá, ostrovy, pahorkatiny... A čo tak lazy, osady, obce, mestá? No aj tie ich, pravdaže, majú. A premýšľali ste už niekedy o tom, ako sa to stalo?

Prenesme sa kamennými dobami, bronzovou i železnou, aj cez 1. storočie nášho letopočtu, keď naši prapredkovia žili ešte pastierskym a kočovným životom a pristavme sa v 6. storočí pri začiatkoch slovanského osídľovania nášho územia, ktoré znamenalo zánik kočovníctva.

To sa už naši prapredkovia začínali usadzovať, stavať si obydlia, hospodárske usadlosti, obrábať pôdu, chovať dobytok a hydinu, pestovať obilniny a zeleninu, vysádzať ovocné stromy, pestovať okrasné kríky a kvety.

Prvé obydlia vznikali poväčšine poblíž vodných tokov a lesov. To preto, lebo drevo používali na kúrenie, pri stavbe domu, maštale, kôlne, chlievu, šopy, humna, stodoly, kurína, sennika, sýpky a vodu na pitie, varenie, pri prani, hasení požiarov, na pohon vodných mlynov, na kúpanie, na výrobu surových tehál – váľkov.

So vznikom obydli sa objavujú teda také názvy, ktoré majú úzky vzťah s pracovnou činnosťou ako: *Tehla, Skalica, Chyžné, Kuchyňa, Komorany, Mlynky, Žarnov, Žarnovica, Hnojné, Hlinné, Kamenica, Vaľkovce, Dreveník, Dedinky, Pila*.

Medzi najstaršie usadlosti u nás patrí *Trenčín*, o ktorom je prvá zmienka z roku 179 n. l., kedy sa tam stretli v bojoch rímske légie s nemeckými kmeňmi. Rímsky historik Ptolemaios ho spomína ako Laugaricio. V roku 1625 sa mesto spomína už po latinsky Trentsinium, po nemecky Trentschein, po maďarsky Trentsčén.

Výstavba pevností, hrádov a zámkov spôsobili, že niektoré obce ich majú vo svojom názve, napríklad *Liptovský Hrádok, Hradište, Košecké Podhradie, Zemplínske Hradište, Tekovský Hrádok, Oravský Podzámok*.

Pri názvoch niektorých obcí zohrávali úlohu rodné mená vážených ľudí ako *Abrahám, Janík, Matejovce, Lackov, Michalovce, Petrovany, Filipovo, Ďurkov, Petrovce, Štefanovce, Maťovce, Kocel'ovce, Svätoplukovo*.

Vo viacerých názvoch sa objavujú mená stromov, kríkov, lesných plodov i kvetín, napríklad *Jablonov, Višňové, Figa, Borovec, Boleráz, Buková, Breznica, Vrbica, Tisovec, Javorina, Jelšava, Lipany, Lipovník, Vinica, Kvetnica, Ružinov, Kvetoslavov, Šípkové*.

Pozoruhodné sú svojím množstvom usadlosti, ktoré majú vo svojich názvoch mená zvierat ako *Kobyly, Ovčie, Oslany, Kocurany, Svinná, Baranička, Kozelník, Kravany, Koniarovce, Husiná, Diviaky, Vlčkovce, Vlkolinec, Srnie, Medvedie, Vranov, Jastrabá, Sokolovce, Rybník, Žabokreky, Rybky, Vlky*.

Niektoré mestá či dediny majú v názve „Ves“ alebo „Lehota“ aj „Laz“ či „Osada“, napríklad *Záhorská Ves, Gemerská Ves, Spišská Nová Ves, Slovenská Ves, Hurbanova Ves, Petrova Ves, Mníchova Lehota, Janova Lehota, Bartošova Lehôtka, Slatinské Lazy, Oremov Laz, Oravská Osada*.

Iné dokumentujú príslušnosť k Slovensku ako *Slovenská Kajňa, Slovenská Lupča, Slovenské Pravno, Slovenské Nové Mesto, Slovenské Ďarmoty, Slovenský Grob*.

Príchod kresťanstva na naše územie, spôsobil, že sa začínali objavovať názvy obcí so slovom „Svätý“ a príznačným vzťahom k cirkvi, napríklad *Svätý Ján, Svätý Beňadik, Svätý Peter, Borský Svätý Mikuláš, Svätá Mária, Turčiansky Svätý Martin, Kostolné, Farná, Biely Kostol, Kostolné Moravce, Mníšek, Kristy, Diakovce, Kaplná, Kríže*.

V období socializácie a totalitného režimu bolo u nás slovo „svätý“ nevhodné, a tak obce a mestá s názvom „Svätý“ boli buď premenované alebo ponechané bez toho slova, napr.: *Svätý Jur* – Jur pri Bratislave, *Svätý Beňadik* – Beňadik, *Svätý Kríž nad Hronom* – Žiar nad Hronom, *Turčiansky Svätý Martin* – Martin, *Moravský Svätý Ján* – Moravský Ján.

Snáď najviac je jednoslovných pomenovaní miest a obcí. O niečo menej je dvojslovných názvov ako *Veľká Lúka, Dobrá Niva, Mníchova Lehota, Banská Bystrica, Hontianske Tesáre, Považská Bystrica, Zvolenská Slatina*. Iba niekoľko je takých, čo pozostávajú z troch slov, napríklad *Spišská Nová Ves, Krásnohorská Dlhá Lúka, Murránska Dlhá Lúka, Moravský Svätý Ján, Drienovská Nová Ves*.

Niektoré obce majú upresňujúce názvy v tvare prídavných mien – antonym „Veľký-Malý“, „Horný-Dolný“, „Starý-Nový“. A je ich pomerne dosť, *Veľký a Malý Šariš, Veľká a Malá Franková, Horný a Dolný Bar, Horné a Dolné Orešany, Starý a Nový Smokovec, Stará a Nová Bystrica* sú iba niektoré z nich.

Zaujímavé sú aj tie, ktoré vznikli pod vplyvom blízkych i vzdialenejších susedov, ako *Čechy, Moravany nad Žitavou, Moravský Lieskovec, Moravský Ján, Poliakovce, Ruská, Ruskovce, Rumince, Pruské, Bulhary, Chorvatský Grob, Nemecká, Vyšné Nemecké, Rakúsky, Turecká*, ale aj *České Brezovo, Opava, Praha*, ktoré pochádzajú z obdobia pobytu českých vojsk na Slovensku v 15. storočí, kedy sa tu ich skupinky v okresoch Rimavská Sobota a Lučenec usadili a založili si osady, z ktorých sa neskôr stali obce.

Baníctvo, dolovanie rúd, hámorníctvo, kováčstvo a otváranie kameňolomov spôsobili, že začali vznikáť obce, ktoré mali v názve „Huta“, či „Baňa“ alebo „Lom“, či „Hámre“ poprípade nejaký nerast, napríklad *Detviarska Huta, Katarínska Huta, Kružľovská Huta, Rimavská Baňa, Nová Baňa, Lovinobaňa, Dačov Lom, Štiavnické Bane, Rudno nad Hronom, Želiezovce, Železná Breznica, Hliník nad Hronom, Magnezitovce, Zlatníky, Ortuťová, Horné Hámre, Zemplínske Hámre, Kameňany, Kamienka*.

Na Slovensku sa vytvárali jednotlivé regióny, ktoré tiež ovplyvnili názvoslovie viacerých obcí a miest ako *Šariš* (Sarišské Dravce či Michaľany), *Zemplín* (Zemplínska Olča, Hradište, Branč), *Uzov* (Uzovské Pekľany, Šalgov, Panica), *Gemer* (Gemerská Panica, Hôrka), *Spiš* (Spišská Sobota, Belá, Spišský Štvrtok), Tekov (Tekovské Lužany, Nemce, Breznica), *Orava* (Oravská Lesná, Polhora, Podzámok), *Kysuce* (Kysucké Nové Mesto, Lieskovec), *Liptov* (Liptovský Peter, Ján, Mara), *Turiec* (Turčianske Teplice, Jaseno, Michal), *Hont* (Hontianske Tesáre, Trst'any, Vrbica).

Hoci je Slovensko suchozemskou krajinou, má aj svoj ostrov – *Žitný ostrov* na Podunajskej nížine. Ten podnietil vznik takých obcí ako *Zlatná na Ostrove, Okoličná na Ostrove, Blatná na Ostrove*.

Už sme sa zmienili o tom, že osady a obce vznikali v blízkosti vodných tokov. Viaceré z nich majú v názve

upresnenia „nad“ a „pri“ alebo „pod“, napríklad *Dlhá nad Oravou, Kamenica nad Cirochou, Krásno nad Kysucou, Kráľová nad Váhom, Závadka nad Hronom, Lučienca nad Žitavou, Bánovce nad Bebravou, Ivanka pri Dunaji, Trstená pri Hornáde, Brezová pod Bradlom, Mýto pod Ďumbierom*.

Poniekto ukrývajú vo svojom názve dni týždňa ako *Pondelok, Dunajská Streda, Horná Streda, Nitrianska Streda, Streda nad Bodrogom, Spišský Štvrtok, Štvrtok na Ostrove, Rimavská Sobota, Sobotište, Sobotka, Nedelište*.

So vznikom remesiel sa objavovali také názvy ako *Hrnčiarovce, Kováčov, Kováčová, Mlynky, Vozokany, Kožany, Pekárovce, Prakovce, Strelníky, Sedlice, Šindliar*.

Slovensko je bohaté na minerálne pramene (šťavice, medokýše), ktoré spôsobili, že pri niektorých vznikli obce a mestá s názvom „Teplica“, „Teplá“, „Teplica“, „Teplička“, napríklad *Trenčianske Teplice, Kunova Teplica, Trenčianska Teplá, Teplička nad Váhom*.

Niektoré obce, prevažne na južnom Slovensku, boli v r. 1948 premenované podľa významných národných buditeľov, vlastencov, rodolubov, spisovateľov a básnikov, napríklad Tornaľa na *Šafárikovo* (teraz opäť Tornaľa), Guta na *Kolárovo*, Čeklis na *Bernolákovo*, Varšany na *Kalinčiakovo*, Parkan na *Štúrovo*, Pered na *Tešedíkovo*, Feleďince na *Jesenské*, Slovenský Meder na *Palárikovo*.

Úsmevne pôsobia názvy niektorých obcí ako *Machulince, Otrhánky, Smrdáky, Pochabany, Varechovce, Šarkan, Naháč, Sebechleby, Svinia, Kurinec, Chvatimech, Čáry, Šance, Kožuchovce*.

V súčasnosti nové obce nevznikajú, ba skôr zanikajú vymieraním obyvateľov a odchodom mladých za prácou alebo vytváraním priehrad ako Domaša, Oravská Priehrada, Liptovská Mara, Zemplínska Šírava.

Možno medzi niektorými nájdete svoju rodnú obec, osadu či mesto alebo obec starých rodičov, príbuzných či známych.

Veľa, preveľa by sa dalo o tom ešte písať. Príspevok však ani zďaleka neposkytuje úplný prehľad o vzniku názvoslovie jednotlivých obcí a miest na Slovensku, a je iba skromným prínosom k poskytnutiu informácií a obohateniu poznatkov v tejto oblasti.

Andrej Štelmák, Slovakia, Sliac

Pôvodný príspevok pána Andreja Štelmáka som skrátil. Pôvodnú verziu nájdete na www.sk-bc.ca/mena_miast (Jožo Starosta).

Krásy Vysokých Tatier

Minulý rok sme sa vybrali užiť si pár dovolenkových chvíľ do našich slovenských veľhôr do Vysokých Tatier. Tešili sme sa na najväčšiu turisticko-technickú atrakciu Tatier – visutú lanovku na Lomnický štít (2634 m n. m.). Na Lomnickom štíte sa nachádza šesťpodlažná stanica, ktorá je najvyššie obývaným miestom Slovenska. Je tu astronomické observatórium koróny Slnka, visutá terasa, kaviareň Dedo, prírodná botanická záhrada a dokonca malý apartmán, kde si záujemcovia môžu objednať romantickú noc aj s večerou.

No najviac sme sa tešili na pohostinnosť, priateľskosť a večne dobrú náladu našich známych, majiteľov malého rodinného penziónu Goralturist v obci Ždiar v Belianskych Tatrách, ktorí nám veľmi spríjemňujú pobyt vo Vysokých Tatrách. Po namáhavých túrach nás vždy čakala výborná večera okorená humorom pána Jaroslava a zvonivým smiechom jeho pani manželky Ruženky. No a dobre nasýtení jedlom, bohatými zážitkami a zdravo unavení sme vždy tvrdo zaspali a snívalo sa nám o krásach našich Tatier.

V jeden deň, ktorému hovorím lenivý deň, sme si obuli túlavo-lenivé topánky a vydali sa smerom na sever od Ždiaru spoznávať nové, nami nepreskúmané miesta, ich históriu, nových ľudí, výnimočné stavby a prírodné krásy. A neľutovali sme.

Autom sme vyrazili zo Ždiaru, prešli sme podhorskou dedinou Lendak, pokračovali cez Slovenskú Ves, Relov až do Spišských Hanušoviec. Tam sme odbočili dolava a vtom sme objavili smerovú tabuľu s nápisom Veľká Franková a Malá Franková. Veľmi sme sa potešili, pretože to bol cieľ našej cesty. Hradská sa klúkatila, prechádzala krásnymi, romantickými zákutiami, všade okolo bol hlboký les, panenská príroda, čistý vzduch, aj počasie nám prialo. Slniečko nám posielalo teplé lúče a sľubovalo krásny deň naplnený bohatými zážitkami.

S bážňou a pokorou sme vošli do dedinky Malá Franková. Malá Franková je malebná, najvyššie položená goralská obec Zamaguria,

leží v objatí Spišskej Magury. Má asi 200 obyvateľov. Miestni gorali boli vždy nábožní kresťania, ktorí sa živili poľnohospodárstvom. V erbe obce je vyobrazený biskup sv. Romuald z kartuziánskeho mníšskeho rádu Kamaldulov sídliaceho po stáročia v Červenom kláštore, pod ktorého panstvo Malá Franková v minulosti patrila. Samotní gorali sú, ako už názov napovedá horali, teda ľudia z hôr. Navonok vyzerajú tvrdí, ale vo vnútri sú veľmi citliví.

Naším cieľom v Malej Frankovej bol staroslovanský areál, ktorého autorom je katolícky kňaz ThLic. Donát Čarnogurský. Pohnútky, ktoré ho k tomu viedli sám opísal takto: „Myšlienka areálu vznikala postupne, po viacročnom kontakte so spoločenstvom laikov, ktorí ma inšpirovali svojou cyrilometodskou iniciatívou. V rodnom kraji v Zamagurí v dedinke pod Belianskymi Tatrami má naša rodina na ograde chatu a brat Alfonz novú goralskú drevenicu. V roku 2006, keď som sa rozhliadal po tomto malebnom kúsku zeme, cítil som, že tu čosi chýba. Netúžil som však po ničom tuctovom ani trendovom. Keďže mám blízko k sakrálnemu umeniu ako patriot a rodofub som navrhol ideu sv. Cyrila a Metoda. Aby národ nezabúdala na našich prvých svätcov, rozhodol som sa pre Sedmopočetníkov. Chcel som, aby celý komplex areálu okrem iného vyjadroval úctu k východnej spiritualite, odkiaľ svätí Solúnski bratia prišli a preto som sa rozhodol pre byzantský štýl ikonografie.“

Ako prvých vysekal z lipového dreva svätých Cyrila a Metoda. Potom z pieskovca, ktorý mu darovali Oravčania z Oravského Bieleho Potoka, r. 2007 dva mesiace vysekal byzantskú Bohorodicu. Osadil ju do vstupu areálu, aby vítala okoloidúcich. Nakoniec vysekal ostatných Sedmopočetníkov. Z kalamitného topoľového dreva ako prvého sv. Gorazda, nástupcu arcibiskupa Metoda. Socha symbolizuje biskupa s insígniami – mitrou a biskupskou palicou. Sv. Klimenta Slovenského zobrazil ako žehnajúceho. Oboch zobrazil ako podperu k domu, preto-

že majú symbolizovať piliere vtedajšej Cirkvi. Nakoniec z červeného smreka vysekal ostatných Sedmopočetníkov: Nauma – priamy učeník slovanských apoštolov, po vyhnaní z Veľkej Moravy stál na čele hlaholskej školy v Ochride. Sávu – po zrušení prvej hlaholskej školy na Devíne sa dostal do Bulharska a Angelára – po smrti arcibiskupa Metoda bol spolu s ostatnými učeníkmi vyhnaný zo Svätoplukového kráľovstva.

Napokon v r. 2008 sa dielo dovŕšilo stavbou kostolíka podľa tvaru byzantského chrámu na hrade Devín pri Bratislave, z ktorého sa zachovali už len základy. Základ

kostolíka tvorí kameňmi obmurovaný betón. Zo zabudnutého klátu 150-ročnej jedle vydlabal vnútorný priestor. Strecha je riešená v tvare kužela. Dalo dosť práce pripraviť konštrukciu strechy, kde každý šindel musel byť vypílený na mieru. Napokon zo starých kovaných častí zábradlia zhotovil dvojkríž. Všetko to robil spolu so svojim bratom Alfonzom. Kostolík je maličký, vojde sa doň 5 - 7 ľudí.

Po vstupe do staroslovanského areálu na vás dýchne história, pri pohľade na vyrezávané sochy a prekrásny kostolík cítite obrovský obdiv a úctu k ich autorovi a ste hrdí, že ste ich súčasťou. Niečo nádherné naplní vašu dušu a ste pyšní na svojich predkov.

Neďaleko Malej Frankovej sa nachádza dedinka Osturňa, klenotnica ľudovej architektúry – chránená pamiatková rezervácia a Osturnanské jazero. V širšom okolí, v jednej z najkrajších prírodných scenérií Slovenska – Pieninách, sa nachádza Červený Kláštor. Jeho história je spojená s kartuziánskymi a kamaldulskými mníchmi. Najznámejší z nich, mních Cyprián bol majstrom tisícich remesiel...

Ale o histórii Červeného Kláštora, Osturne a prírodných krásach Pienin hádam nabudúce.

Pre Slovo z Britskej Kolumbie napísala Eva Vičanová.

Začalo sa to presne pred tridsiatimi rokmi. Na piknikoch slovenských emigrantov v Bratislavskej záhrade pri Hamiltone som sa od nebohého „fathera“ Fuzyho prvýkrát dozvedel o zašlej sláve jedinej čisto slovenskej dediny, ktorá v rokoch 1930 až 1950 existovala na severoamerickom kontinente.

Obdivujem rodáka z Košarísk a legendu slovenského národa — generála Milana Rastislava Štefánika. Podľa názvu vrchu, na ktorom sa nachádza jeho mohyla — Bradlo, pomenovali jej obyvatelia aj túto kanadsko-slovenskú dedinu.

V Štefánikovom múzeu v Košariskách som si chcel ozrejmiť viaceré údaje o jeho legendárnych cestovateľských výpravách a zároveň som ho chcel spoznať aj z turisticko-cestovateľskej stránky. V Myjave som dostal kvalitný odborný výklad, počas ktorého mi kurátorka múzea odpovedala na detailné otázky týkajúce sa slovenského Bradla. Na záver som jej ako erudovanej odborníčky opýtal, či vie, že okrem slovenského Bradla existovalo aj kanadské Bradlo. Nastala dlhá pauza, po ktorej som dostal zápornú odpoveď, pretože na Slovensku o ňom takmer nikto nevie. Preto som si zaumienil, že začnem systematicky spracúvať môj ďalší turisticko-historický projekt.

Po návrate domov k Niagare mi Bradlo neustále chodilo po rozume. Poprosil som kamaráta z Toronta, šéfredaktora Kanadského Slováka Júliusa Behúla, aby mi poradil. Veď kto by mi v mojom projekte mohol pomôcť lepšie? Šéfredaktor ma skontaktoval a zoznámil so skutočne najlepším žijúcim expertom na Bradlo — Rudym Besom, ktorý v tejto kanadskej dedine prežil 18 rokov od narodenia v roku 1938 a dodnes jej chotár pravidelne navštevuje. Je to skutočne jeho „srdcová záležitosť“. A tak som pred dvoma rokmi začal skúmať, fotografovať, filmovať a spracúvať kanadské Bradlo. Absolvoval som mnohé osobné stretnutia a rozhovory na diaľku s „deťmi Bradla“, ktorí sú dnes sedemdesiatnikmi či osemdesiatnikmi a pomaly, ale isto vymierajú. Veľa času už nie je a krajina medzi Dunajom a Tatrami by mala vedieť o tejto v minulosti slávnej a dnes, žiaľ, už na mapách neexistujúcej dedine. V polovici augusta tohto roka som konečne aj ja vstúpil na teritórium kanadského Bradla, ktoré sa nachádza ďaleko, vyše 1300 km severovýchodne od Niagary v provincii Ontário.

Začiatkom tridsiatych rokov 20. storočia pretrvávala celosvetová hospodárska kríza, ktorá sa, samozrejme, prejavila aj v Kanade. Pretože pracovných príležitostí na Slovensku nebolo veľa, mnohí slovenskí emigranti prichádzali loďami do Halifaxu na východnom pobreží Kanady a odtiaľ pokračovali v tom čase hlavným dopravným prostriedkom — vlakom, do Montrealu v provincii Quebec. Tu pôsobil františkánsky farár Urban Koval, ktorý mal známosti na vyšších miestach, a preto začal mnohých Slovákov nahovárať na vládny projekt — vyklčovanie lesov, farmárčenie a osídľovanie ďalekého severu rozľahlého Ontária. Viacerí emigranti sa radi dali nahovoriť a odišli

Kanadské slovenské Bradlo

Tento článok pôvodne vyšiel v časopise Krásy Slovenska. So súhlasom autora textu a fotografií, ktorým je Paul Stacho z Niagary, uverejňujeme článok aj v našom časopise.

na ďaleký sever za vidinu lepšieho života. Prvá skupina Slovákov sem prišla v júni roku 1930. Bola im sľúbená pôda za symbolickú cenu niekoľkých centov, avšak za podmienky, ktorú museli dodržať — počas piatich rokov mali ročne vyklčovať tri akre lesa, čiže vyše šesť hektárov pôdy. Ak si postavili drevený zrub, stajňu a studňu a ak dodržali všetky vládou stanovené podmienky, stali sa legálnymi vlastníkmi pôdy.

Ako prví na toto územie prišli Jano (Johán) Lasa so ženou Kristínou a Jožo (Joe) Ziga. Krátko nato John Sevc, John Filo, Karl Hrcak, Andrew Yanoska (Janoska), Wýdareny (povodne sa písal Vydareny), Kuhajda a ďalší. Dedina mala v čase najväčšieho rozkvetu asi 150 obyvateľov. Emigranti pôvodne prišli z okolia Prešova, Mokrej Lúky, Pohorelej, Helpy, Banskej Bystrice, Chlebnice, Starej Turej, myjavských kopaníc a ďalších slovenských miest a dedín. Mój nebohý otec Branislav mi rozprával, že môj dedo Pavel Stacho, ktorý bol jedným zo zakladateľov časopisu Krásy Slovenska, mal bratranca, ktorý v tridsiatych rokoch tiež emigroval do Kanady. Nepodarilo sa mi zistiť, či to náhodou neboli moji pokrvní

príbuzní. Mal som takmer slzy na tvári, keď mi pri osobnej návšteve Bradla Anna Zapletal, majiteľka Tatra Travel z Toronta, povedala, že ju na svet priviedla „midwife“ (babica) Julia Stachova.

Slováci v Kanade často dokázali nemožné. V divočine si svojpomocne postavili nielen chalupy a stodoly, ale aj poštu, školu, kostol, obchod a spoločenskú halu. Boli odkázaní jeden na druhého, a preto držali spolu, pretože človek spolupatričnosť najviac ocení v divočine a ešte k tomu v ďalekej cudzine. V prvom rade museli za skutočné ťažké podmienok vyklčovať lesy, v ktorých rástli najmä jedle, smrek, borovice a brezy nižšieho vzrastu. Na začiatku nemali takmer nijaké mechanizačné prostriedky, len ručné pily, sekery a konské záprahy. Drevo od nich vykupovala neďaleká papieraňa. Po ťažbe ich čakala ďalšia drina pri farmárčení. Pôda totiž nebola veľmi úrodná, ide už o subarktické pásmo. Väčšinou pestovali ovos, kapustu a ďalšie nenáročné plodiny, chovali kone, kravy, kozy, ošípané a sliepky, pričom niektorí, pochopiteľne, poľovali. Pri práci v lese alebo na poli často dochádzalo k smrteľným úrazom alebo trvalým zdravotným

poškodeniam. Niektorí obyvatelia Bradla sa stali invalidmi a boli aj takí, čo sa pre depresívne stavy obesili na moste vedúcom do 11 km vzdialeného mestečka Hearst. Správy o slovenskej dedine Bradlo sa rýchlo šírili najmä písomným stykom medzi Slováckmi, a preto neskôr do nej zo Slovenska prichádzali aj manželky s deťmi a ďalšie skupiny rodín alebo slobodní mládenci. Niektoré ženy, keď prvýkrát zbadali Bradlo, si položili otázku, kam to vlastne prišli.

Obyvatelia Bradla viedli aktívny spoločenský život, mnohí boli dobrí muzikanti a radi tancovali a udržiavali zvyky, ktoré si priniesli z rodného kraja. Všetci veľmi dobre spolunaživali — spájali ich spoločný jazyk — oficiálne sa v dedine hovorilo po slovensky. Ďalšia generácia, čiže „deti Bradla“, sa vďaka tomu, že vyrastali v náročných podmienkach, dokázali v živote presadiť a uplatniť. Mnohí študovali a dosiahli v kanadskej spoločnosti vysoké uplatnenie. Niektorí chlapci boli úspešní ako technickí inžinieri alebo ako obchodníci, vedci, umelci či športovci, dievčatá sa uplatnili najmä ako pedagogické odborníčky. Niekoľkí sa presadili v akademických kruhoch, čiže z Bradla pochádzajú aj profesori. A to nehovorím o vnukoch a vnučkách, ktorí tiež študovali a dnes sú vysoko uznávanými odborníkmi.

V roku 1997, keď nadácia Ontario Heritage Foundation (Dedičstvo provincie Ontário) inštalovalo pamätnú plaketu na počesť pamiatky obyvateľom Bradla v meste Hearst, sa prvýkrát v histórii po zániku dediny stretlo niekoľko ľudí pôvodom z Bradla. Tento rok v auguste sa v rámci projektu Po stopách slovensko-kanadských pionierov v severovýchodnom Ontáriu opäť stretla skupinka tridsiatich účastníkov — potomkov z Bradla, so spoločnosťou Priatelja Bradla a zástupcom Slovenskej republiky v Kanade — veľvyslancom Milanom Kollárom s manželkou. Na cintoríne v Kapuskasingu si uctili pamiatku posledného obyvateľa Bradla Mateja Marcinaka a ďalšieho slovenského pioniera Jana Homolu. Okrem iného si vypočuli ďalšie smutné osudy ľudí z Bradla.

Veľvyslanec SR v Kanade v múzeu v Hearste otvoril expozíciu s originálnymi artefaktmi jedinej slovenskej dediny na severoamerickom kontinente z rokov 1930 až 1950. Program pokračoval na protestantskom cintoríne, kde si účastníci uctili pamiatku Jana a Annu Biesovcov, slovenských evanjelikov pochádzajúcich z Myjavy. S početnou skupinou potomkov Eliasovej rodiny z Toronta a Windsoru si uctili pamiatku bábätka — štvormesačného dievčatka Mary Elias, ktorá podobne ako mnohé iné slovenské deti v útlom veku podľahla zápalu pľúc. Zomrela v decembri 1936 a rodina musela čakať do jari, keď pôda rozmrzne, aby dieťa konečne mohli pochovať. Takých detí bolo viac, pretože v Bradle ešte nepoznali penicilín. Aj preto sa okolité cintoríny stali posledným odpočinkom mnohých Slovákov.

Nasledovala prehliadka pamätnej tabule dediny Bradlo v Hearste. Na stožiaroch

v Hearste i Kapuskasingu viali vlajky Slovenskej republiky. Nikdy v histórii sa nestalo, aby na ďalekom severe Ontária viala vlajka so slovenským dvojkrížom. Niekoľkokrát sme okrem mnohých oficiálnych krátkych prejavov počuli aj slová nášho veľvyslanca, ktorý zdôraznil, že konečne nastal čas (žiaľ, komunistický režim to nikdy nepripustil a nepriznal), aby „slovenským pionierom“ pôvodná vlasť prejavila úctu. Dávno si to zaslužili. Slováci boli súčasťou histórie obrovskej krajiny, ktorá sa stala ich novým domovom a dala im chlieb, politickú, náboženskú alebo inú slobodu a uplatnenie, ktoré mnohí Slováci v rodnej vlasti nepociťovali. Na viacerých cintorínoch, ktoré sme navštívili, sa uskutočnili krátke náboženské obrady vedené miestnymi kňazmi. V minulosti, keď ľudia zomreli, často nemali ani dôstojný pohrebný obrad, niekedy bol prítomný len hrobár s lopatou. Dnes tam možno nájsť niekoľko dôstojných náhrobných kameriov s nápismi aj v slovenčine, ktorých vyhotovenie sa spolufinancovalo z dobrovoľných zbierok potomkov a priateľov Bradla a nadácie Ontario Heritage Foundation.

Neskôr sme sa presunuli do bývalej dediny Bradlo. Mnohým z nás sa tísli slzy do očí, pretože na oficiálnu ceremóniu nezabudneme do konca života. Potomkovia Bradla, dnešní sedemdesiatnici a osemdesiatnici, oblečení v slovenských krojoch víťali chlebom a soľou, starým slovanským zvykom, veľvyslanca Milana Kollára. Okrem angličtiny a francúzštiny zaznela aj materinská slovenčina, žiaľ, už len „v mŕtvej slovenskej dedine“. Smutné je, že Bradlo úplne zaniklo v päťdesiatych rokoch minulého storočia. To, čo predtým prekvitalo vďaka pracovitým slovenským rukám v ďalekej pustatine kanadského severu, si do opatery opäť zobrala matka príroda.

Posledný deň nás čakali bohoslužby v bývalom slovenskom katolíckom kostole vzdialenom asi 25 km od bývalej dediny Bradlo vo francúzskej farnosti. Pôvodne slovenský Kostol sv. Cyrila a Metoda začiatkom päťdesiatych rokov diecéza zachránila a na špeciálne upravených paletách s ťahačmi — silnými nákladnými automobilmi, previezla do malej frankofónnej farnosti pri jazere svätej Terezy. Duch slovenského kostola ešte existuje. Presvedčil nás o tom príjemný otec Fortin, ktorý na začiatku v Božom mene srdečne privítal slovenské deti, ktorým kostol v minulosti patrilo. Mnohé v ňom boli pokrstené a absolvovali prvé sväté prijímanie. Všetkým Slovákom a Slovenkám, ktorí túto nádhernú krajinu pomáhali budovať, patrí aj po toľkých rokoch francúzske MERCI.

Všetci sme emotívne prežívali bohoslužby, ktoré sa viedli v troch jazykoch — vo francúzštine, v angličtine a slovenčine. Zazneli aj krásne slovenské nábožné piesne a objavilo sa množstvo slz. Spomienky na Bradlo zostávajú.

Text a foto: Paul Stacho

Pán Paul Stacho, autor článku Kanadské slovenské Bradlo, nám poslal zimný a novoročný pozdrav z Niagarských Vodopádov.

Často cestuje a zážitky zo svojich ciest transformuje do písomných a obrázkových reportáží.

V súčasnosti (koniec januára a začiatok februára 2013) je na cestách po Kostarike a Ekvádore, kde plánuje zozbierať informácie o M. R. Štefánikovi (Quito, Ekvádor) a navštíviť slovenského misionára, Dona Chuana Shutku (Jána Šutku), o ktorom sme písali v 1. a 2. čísle časopisu Slovo z Britskej Kolumbie (pozri <http://www.sk-bc.ca/citajteslovo>).

Tešíme sa na jeho návrat. Veríme, že sa pán Paul Stacho podelí so svojimi zážitkami s čitateľmi Slova z Britskej Kolumbie.

Jožo Starosta

Elixír života - čaj

Čaj je jeden z najúžasnejších nápojov na svete. Jeho krása a genialita spočíva v jeho jednoduchosti. Pár sušených lístkov, pár sušených kvietkov zaliatych vriacou vodou a v ruke držíte nápoj jemnej vône, lahodnej chuti, jemnej farby od jantárovej po zelenú. Nehovoriac o jeho priaznivých zdravotných účinkoch. Jeho história siaha do roku 3 000 pred našim letopočtom. Pôvod čaju je v Číne, kde už 222 rokov pred našim letopočtom bol známy pod názvom tchu. Výraz čaj pochádza z čínskeho slova cha-i, čo znamená čajové lístky. Tento temer zázračný nápoj sa pije asi všade na svete. V Číne ho nazývajú elixírom života, v Japonsku je podávanie čaju elaborátnym obradom, priemerný Angličan spotrebuje ročne 2,5 kilogramu čaju, v Tibete vás pohostia ich typickým nápojom, osoleným čiernym čajom zmiešaným s maslom z jaka, v Indii vám čaj ochutia kardamonom, v Iráne vám do supersilného čaju pridajú nasekaný cukor, škoricu a zázvor.

Každý z nás má dnes ten svoj obľúbený čajík. V honbe za kvalitným čajom sa mi podarilo objaviť predajňu Blue Teapot na Lonsdale Quay v Severnom Vancouveri. Vlastníkom je Slovák Pavol Palovič. Jeho úsmev, energia a bezprostredná chuť sa porozprávať nádherne dopĺňa voňavú atmosféru tajomného sveta čaju. Samozrejme ma zaujalo ako sa Palo k predaju čajov dostal a nedalo sa nevyužiť príležitosť dozvedieť sa viac aj o tajoch tohto starobylého nápoja.

Paľo, ako si sa dostal zo Slovenska do Vancouveru?

Začiatkom leta 1989 sme sa dostali do Rakúska kde sme požiadali o azyl do Kanady. Počas pohovoru na kanadskej ambasáde sme povedali, že chceme ísť do Vancouveru. Lákalo nás more a hory. Asi sedem mesiacov po tom sme sa tu ocitli. Prišli sme sem vo februári 1990. V tom čase sme mali šesťročnú dcéru. V deň, keď sme sem prišli, slnko svietilo a mesto sa nám ukázalo v tej najkrajšej podobe. Vedeli sme, že to je mesto, kde chceme bývať.

Nezmenil si názor po prvom daždi?

Dažde tu teda vedľa byť pekne depresívne. Človek ale vždy akosi verí, že zasa príde pekné leto.

Viem, že na Slovensku bola tvoja práca na hony vzdialená tomu čo robíš teraz. Ako a kedy si sa stal kráľom tohto voňavého čajového kráľovstva?

Stalo sa to tak, že mojej žene učaroval obchod s čajmi, ktorý kedysi bol v Park Royal a volal sa Tea Store. Skontaktovali sme sa s jeho majiteľmi a s ich pomocou sme začali prevádzkovať tento obchod - Blue Teapot. Je to úžasná práca. Strýkaš sa s príjemnými ľuďmi a aj v tomto obchode je príjemne a pekne tu vonia. Musím tiež povedať, že Tea Society je úplne iná ako Coffee Society. Rozdiel je v tom, že vyznavači čaju si sadnú a relaxujú. Naopak, uctievači ko-

feínu, zhrabnú kávu a bežia. Nám sa viac páči tá čajová alternatíva, a tak sme pred desiatimi rokmi otvorili náš vlastný obchod.

Dokázal by si prehovorit kávičkára, aby začal piť čaj?

To sa každý musí rozhodnúť sám čo chce. Boli časy kedy som aj ja pil veľa kávy. Hlavne v práci. Už dosť dlho kávu vôbec nepijem. Len čaj.

Ľudia od kávy očakávajú dobitie energie. Akým čajom môžeme tento jej účinok nahradiť?

Na trhu je mnoho čajov, ktoré dodávajú energiu. Napríklad Energy Booster. Obsahuje zelený čaj, čierny čaj, čaj Maté, žihľavu, ... To by som doporučil miesto kávy. Ak hľadáš niečo ešte silnejšie, je to Matcha čaj. Sú to vlastne na jemno rozomleté špeciálne pestované vysušené čajové lístky. Obsahuje viac vitamínov a antioxidantov ako bežný čaj. Poskytuje zvýšenie energie až na 6 hodín a navyše nehrozia žiadne kofeínové abstinenčné príznaky.

Ktorý je tvoj obľúbený čaj?

Mám ich viac. Ráno je to Darjeeling - First Flush. To je čaj z prvého zberu, vysokej kvality, silnej arómy s povzbudzujúcim účinkom. Na obed si dám, už spomínaný, Energy Booster a večer nejaký bylinkový čaj, veľmi mám rád mäťový. Rád by som tiež spomenul rooibos čaj. Na našich stoloch sa objavil len nedávno. Má vysoký obsah minerálov a antioxidantov. Vďaka jeho zloženiu pôsobí pozitívne na ľudí trpiacich na vysoký tlak, alergie, bolesti hlavy, či stres.

Ochutnal som všetky čaje, ktoré vidíš za mnou. Skôr ako nejaký čaj objedná, otestujeme ho u nás doma. Rodina si sadne a čaj ochutnáme a obodujeme. Ak čaj prejde touto skúškou, zaradíme ho do našej ponuky.

V bežnej obchodnej sieti vidím plné regále rôznych čajov: bylinkových s exotickými názvami, sypaných aj sáčkových. Ktorý čaj je Kráľ Čajov a ktorým čajom by si sa radšej vyhol?

To máš tak ako s tými obľúbenými čajmi, závisí kto má čo rád. Za Kráľa Čajov ja po-

važujem Darjeeling. Keď porovnáam ponuku v bežných obchodoch a špecializovaných, tak porovnávame, v podstate, sáčkový čaj a sypaný. Do sáčkov sa to dáva, aby sa schovalo čo v tom je. Kvalita sypaného listového čaju sa so sáčkovým nedá porovnať.

Ako správne skladovať čaj?

To je jednoduché. V suchu a v tme. Svetlo a vlhkosť škodia.

Kto a kde vymýšľa čajové novinky? Je najlepšie piť čaj čistý, tak ako dorástol na kríkoch v Indii či v Japonsku, alebo zmes?

Samozrejme existujú puristi, ktorí pijú len čistý čaj, najlepšie z jednej a tej istej oblasti, ktorý považujú oni za najkvalitnejší, či už je to z oblasti Darjeeling v Západnom Bengálsku alebo Pu Erh z čínskej provincie Yunnan. Potom sú ľudia, ktorí proste pijú čo im chutí. Tak vznikli zmesi čaju so sušeným ovocím, korením, bylinkami. Trendy sú určované dopytom a ponukou. Tu, v Severnom Vancouveri, je veľký dopyt po čistom či dochutenom rooibos čaji.

Najviac noviniek prichádza z Nemecka. Každý lepší obchod s čajom dováža čaje odtiaľ. Prístavy Bremen a Hamburg boli vždy dverami do Európy. Najnovším hitom je takzvaný biely čaj. Pochádza z kríku čínskeho čajovníka - Camelia Sinensis. Nakoniec všetky čaje sú produktom tejto základnej rastliny. Líšia sa dobou zberu, spôsobom spracovania. Čierny čaj je plne fermentovaný. Zelený čaj sa po vysušení sparí horúcou vodou, čím sa zabráni fermentácii a čajové lístky si zachovávajú zelenú farbu. Biely čaj, na rozdiel od iných čajov, sa líši aj spôsobom zberu - z čajovníka sa zbierajú len vrchné nerozvinuté lístky.

Nefermentuje a obsahuje veľmi málo kofeínu, ale o to viac antioxidantov.

Na záver by som rada vedela, či si zažil nejakú veselú príhodu so zákazníkmi, alebo či máš v obchode nejaký zvlášť exotický čaj?

Občas mi prídu do obchodu zákazníci a pýtajú sa ma aký čaj by som im doporučil, napríklad, na lepšiu funkciu obličiek alebo proti boľeniu hlavy, či žalúdka. Mám na to jednu odpoveď. Ja som medicínu neštudoval, tak prečo by si mali nechať poradiť odo mňa. Pozri kde som - som v čajovni. Ja iba predávam čaj. Ak sa však pýtaš na zdravotné účinky, najviac antioxidantov má rooibos a potom biely čaj. V zimnom období predávame najviac tých.

Z tých zvláštnych a zaujímavých čajov máme takzvané kvitnúce čaje. Je to vlastne kvet bielej peónie, jasmínu alebo inej rastliny veľmi majstrovsky zviazaný do guľôčky spolu s lístkami čaju. Po zaliatí horúcou vodou sa kvet pomaly rozvinie, rozkvitne priamo pred očami. Navyše má veľmi lahodnú, jemnú chuť.

Ďakujem za rozhovor. Viac o predajni čajov Blue Teapot sa dozviete na ich webovej stránke: <http://www.blureapot.com/>

Rozhovor pripravila Svetlana Bárdošová

Liečivé účinky čaju Rooibos - Aspalathus Linearis

Doc. RNDr. Miloslav Greksák, CSc. spolu s Dr. M. Nakanom, Institute for Medical Science of Aging v Japonsku, pracoval na výskume poznávania mechanizmov účinku prirodzených antioxidantov v procese regenerácie oxidatívne poškodených membránových systémov vnútorných orgánov živočíchov, vrátane človeka.

Čaj Rooibos tvoria na jemno posekané a vysušené listy a stebľa kríku Aspalathus Linearis. V preklade Rooibos znamená čaj z červeného kríka. Tento červenkastý, bielo a ošarbovaný kvitnuci ker rastie len v jedinej oblasti na svete a to na úbočiach Cederbergského pohoria v Južnej Afrike. Najvyššia produkcia listov vhodných na zber je v treťom až štvrtom roku jeho života. Po siedmych rokoch začne krík postupne odumierať. Zber listov a jemných stebiel sa robí koncom leta a začiatkom jesene.

Nazbierané lístky a stebľa sa posekajú a voľne sušia na kamenom podklade, kde sa ďalej drtia kladivami alebo valcami. Počas tejto procedúry čaj zmení farbu zo zelenej na červenú v dôsledku uvoľňovania červeného farbiva. Potom čaj 10 až 24 hodín fermentuje v látkových vreciach pri teplote 40 C až 50 C, čím sa prehĺbi jeho červená farba a čaj získava svoju charakteristickú vôňu a chuť.

Čaj pripravený z Aspalathus Linearis má jemnú medovú vôňu a farbu a príjemnú sladkastú chuť. Miernu sladkosť spôsobuje dihydrochalkón aspalatínu a nie mono- ani oligosacharidy, takže ho pokojne môžu piť aj diabetici. Neobsahuje ani stimulanty ako je kofeín, teobromín či teofylín, a tak si ho môžu vychutnať aj ľudia trpiaci srdcovo-cievnyimi ochoreniami. Pije sa studený alebo teplý, zvyčajne nesladený. Jeho príprava je jednoduchá. Asi 3,5 gramu čaju sa dajú do dvoch litrov studenej nechlórovej vody, voda sa privedie do varu a mierne sa varí 15 minút. Čaj síce stratí trochu zo svojej arómy, ale zato sa z neho vylúhujú organické zlúčeniny s antioxidantnými vlastnosťami, čoho nie je možné dosiahnuť púhym zaliatím čaju vriacou vodou.

Dosiaľ bolo v extraktach Aspalathus linearis identifikovaných do dvesto rôznych biologicky aktívnych látok.

Tradične sa pitie tohoto čaju odporúča pri neurózach, alergiách, dermatitidách, žalúdočných a črevných problémoch. Testovaním vply-

vu čaju na stav pacientov v japonských klinikách sa ukázalo niekoľko zaujímavých faktov. Bolo zistené, že blokuje do značnej miery vážne sekundárne klinické problémy diabetikov, ktoré sú u nich zapríčinené hyperglykemickou tvorbou reaktívnych foriem kyslíka. Zlepšenie zdravotného stavu bolo zistené pri kožných chorobách ako sú: Psoriasis vulgaris, Prurigo nodularis, Acne pustulosa, Herpes simplex a i.

Z ďalších vedeckých štúdií účinku extraktov Aspalathus linearis treba spomenúť priaznivý inhibičný účinok na proliferáciu rôznych nádorových buniek, vplyv na spomalenie procesov spojených so starnutím, pozitívny vplyv na imunitný systém, črevnú flóru, antimikrobiálny a antivírusový účinok. Z kozmetického hľadiska je významný jeho priaznivý účinok na odstraňovanie tzv. pečenej kože či stareckých hnedých škvŕn na rukách a tvári, niektorých druhov bradavíc a.p. Výskum stále pokračuje. Skúmajú sa napríklad komponenty zodpovedné za likvidáciu reaktívnych foriem kyslíka. Zdá sa, že tento nekalorický, bezkofeinový, zdravu prospešný čaj s vysokým antioxidantným účinkom bude ešte hrať dôležitú rolu v prevencii civilizovaných chorôb.

Doc. RNDr. Miloslav Greksák, CSc.

Výňatok z článku Rooibos Tea - Aspalathus linearis, LIEČIVÉ RASTLINY, 2/99 (XXXVI) / pripravila Svetlana Bárdošová s dovoľením jeho autora, Dr. Greksáka.

Doc. RNDr. Miloslav Greksák, CSc. biochemik, vedecký pracovník, vysokoškolský učiteľ, je autorom 85 pôvodných vedeckých prác publikovaných v domáciach a zahraničných vedeckých časopisoch, autor troch realizovaných patentov a vysokoškolských skrípt. V r. 1968 bol na ročnom pobyte v Nagoya v Japonsku, kde okrem iného študoval účinky prirodzených antioxidantov v procese regenerácie oxidatívne poškodených membránových systémov vnútorných orgánov živočíchov, vrátane človeka. Žije v Bratislave, je už pár rokov na dôchodku a venuje sa dobrovoľnej práci v rôznych vedeckých organizáciách, napr. v Spoločnosti pre vedu a umenie.

(js)

Plantáž rooibosu pod Cederbergkými horami.

Cesta do Svaté Země

Vždycky jsem si přála podívat se do Svaté Země, ale s přibývajícím věkem se vidina Jerusalema vzdalovala do nedohledna. Plány Boží nás však občas překvapí, a tak jsem se Jeho řízením dostala k poutníkům od kostela sv. Judy, které vedl f. Lawrence na zájezd do Sv. Země v listopadu 2012. Jak jsem se tam octla? Nejsem "ranní ptáče", a tak když chci jít na mši, vyhledávám v sousedství kostely, kde se slouží mše večer. U sv. Judy je každou středu večerní mše s novenou a já tam už asi po tři léta některé středy jezdím. Dalším důvodem jsou vyjímecná kázání f. Lawrence. Jednu středu v září father ohlásil, že pořádají zájezd do Sv. Země a že přihlášky jsou ve vestibulu. Nevím jak, ale hlavou mi projelo "to je trip pro mě", a tak jsem si vzala přihlášku s informacemi a bez dlouhého přemýšlení jsem to vyplnila a druhý den odnesla na faru.

Byla nás malá skupina 20 lidí, většinou pokročilého věku jako já. Nikoho jsem neznala, ale spolupoutníci mě přijali srdečně do svého středu a během cesty jsem našla hodně nových přátel, kteří mi zpřijemnilu cestu a obohatili můj život. Cesta mi přinesla zážitky, na které nezapomenu. Jeden byl hned na letišti v Amsterodamu, kde f. Lawrence sloužil pro nás mši v "Meditation lounge". Ta byla přístupná všem pro modlitby, mše a podobně. Na jedné straně dveří byla mešní roucha a misály a na druhé koberečky pro moslimy. Místnost byla prázdná, když jsme tam přišli, ale po mši jsme s údivem zjistili, že za námi klečí tucet moslimů na koberečkách a modlí se. Vůbec jsme se nerušili a mně se líbila ta tolerance mezi vírami.

Israel je malá země a za pár hodin se celá přejede. Měla jsem jinou představu. Rovněž jsem si vždycky myslela, že Jerusalema a Bethlem jsou od sebe na míle vzdáleny. Skutečnost je, že vlastně navazují jedno na druhé. Sice jsou tam oficiální hranice

s branou kde jsou vojáci a vozidla musí zastavit a některá i prohlížejí. Náš řidič řekl "Kanada" a jeli jsme dál. Bethlem totiž patří Palestíně, Jerusalema taky, ale Israel Jerusalema okupuje. Kolem Jerusalema je 4 200 m zdí a četné brány. Bylo velice krásné cestovat v Kristových stopách od Jeho narození přes učení až po smrt na kříži. Náš průvodce, původem Palestinec, měl enormní znalosti nejen historie Israele ale i bible.

Vyjeli jsme z Bethlema k pobřeží Středozemního moře, zastavili v Caesarea Phillippi, prohlídli si Crusader City, centrum římské vlády. Na cestě do Haify, což je velký přístav s krásnými zahradami, jsme zastavili na hoře Carmel, kde je klášter Carmelitánů a kde na místě Murhadrada prorok Eliáš porazil falešného kněze Baala. Je tam socha znázorňující vítězství Eliáše. V Káne Galilejské si v kapli Františkánského kláštera naše dva manželské páry obnovily své manželské sliby v krásné ceremonii při mši sv. V Nazaretě je nádherná Basilica of Annunciation, kde na stěnách visí obrazy p. Marie jak je dodaly různé země světa. Protože chrám není dost velký pro tak velký počet, obrazy visí v ochozech zahrady okolo chrámu. Chtěla jsem najít obraz z rodné země, a tak jsem běhala po ochozech aniž bych věděla najisto, že tam obraz skutečně je. K mé radosti jsem našla obraz Matky Boží pod nímž byl nápis Československo. Měla jsem pocit hrdosti, že tam je obraz z vlasti i že jsem ho našla.

Pod chrámem jsou ruiny domu kde bydlela Sv. Rodina. Pěšky jsme šli k Studni P. Marie, kde brala vodu a viděli ruiny Josefovy dílny. Dojeli jsme ke Galilejskému moři, kde jsme lodí jeli podél pobřeží. Okolo je poušť, kopce jsou kamenité a pobřeží rovněž. Někde v kopcích jsou ale vodní prameny, které stékají jako potůčky do moře. Je jich kolem 25. Bylo vidět jak uprostřed skal najednou

rostlo rákosí a pár zelených keříčků. Bylo to proto, že Galilejské moře leží pod hladinou moře, takže okolní vrchy jsou v úrovni moře. Na pobřeží jsme navštívili Capernaum, kde žil Petr a kde jsme viděli trosky synagogy, kde Ježíš učil. Na troskách Petrova domu, kde Ježíš vyléčil jeho tchyni z horečky, je postaven moderní chrám. Capernaum bylo za římské vlády průmyslové město, kde presovali z oliv olej.

Z Mount Beatitudes byl panoramaticky pohled na Galilejské moře a je tam socha Krista a Petra když Ježíš Petra ustanovil hlavou církve. Blízko je zahrada Tabgha, místo kde Ježíš nasýtil 5000 lidí pěti chleby a dvěma rybami. Z hory jsme sjeli k řece Jordán, kde Jan pokřtil Krista a kde jsme si obnovili naše křestní sliby. Řeka byla plná drobných rybek, které nám začaly okusovat nohy. Byl to zvláštní lehtivý pocit a f. Lawrence řekl, že jsme měli zadarmo pedikuru. Okusovaly jen mrtvou kůži. Na horu Tábor, místo Kristovy přeměny, autobus nevyjede, serpentiny jsou příkré. Tábor je nejvyšší hora v okolí a je odtud úžasný výhled do okolí. Chrám má zvony, které jsme měli štěstí slyšet hrát, jsou prý slyšet daleko do okolí. Zpět dole jsme jeli přes město Nain, kde Ježíš vzkřísil syna vdovy.

Údolím Jordánu jsme dojeli do Jericha, které je snad nejstarší město na světě. Ve městě jsme zastavili u obrovské sykomory. Průvodce nám řekl, že strom může být 2000 let starý a že je na nás, jestli věříme, že je to ta sykomora, na kterou vyšplhal Zachea, malý výběrčí daní, když chtěl vidět Krista, který procházel městem. Další zastávka v městě Ein Karem, místo narození Jana Křtitele, kde je Chrám Navštívení, na místě kde stál

dům Zachariáše a Alžběty a kde ji Maria navštívila a prohlásila slavný Magnificat. Ten je na zdech okolo chrámu v nejrůznějších jazycích světa. Byla jsem hrdá, že se mi podařilo najít český překlad.

V místě Shrine of the Book, kde byly nalezeny Dead Sea Scrolls, jsme měli možnost vidět kopie a rovněž film o tom, jak byly objeveny. Zpět v Bethlémě jsme nejdříve zastavili na Shepherds Field, kde anděl ohlásil pastýřům narození Krista a kde jsou zachované jeskyňky pastýřů. Na vrchu je malá kaple kde je na přední straně oltáře javorový list. Oltář totiž dodala Kanada. Church of the Nativity je jeden z nejstarších chrámů se zachovanými zbytky původních zdí a podlahy. Ke starému chrámu je přistaven novější chrám Navštívení sv. Josefa, kde anděl řekl Josefovi, že dítě co Maria čeká je počato z Ducha Svatého. V chrámě Nativity bylo velké množství poutníků, a my jsme čekali hodinu a půl na pár vteřin, kdy jsme v podzemní jeskyňce mohli kleknout a políbit hvězdu, která označuje místo Kristova narození. Hned vedle je místo kde stály jesličky.

Zpět v Jerusalemě jsme vyjeli na Olivovou horu, místo kde Ježíš vstoupil do nebe. Byl odtud rovněž krásný pohled na Jerusalema. Na zdech okolo kláštera Pater Noster jsou překlady modlitby Otče Náš ve 110 jazycích světa. Hned jsme se celá skupina rozutíkali a každý hledal překlad v jazyce své země. Me asi zase pomohl Duch sv., protože jsem český překlad našla asi po 10 minutách usilovného hledání. Dolů jsme šli Palm Sunday Route a zastavili na Dominus Flevit, kde Ježíš slzel nad budoucím zničením Jerusalema a v Gethsemane u Rock of Agony, kde se Ježíš

modlil před svým zatčením. Navštívili jsme Cave of the Assumption of Mary, kde je socha Matky Boží ležící na katafalku. Cestou dolů podél Kedron Valley jsme si prohlídli hroby proroků.

Na Křížovou cestu jsme na radu průvodce vstali ve 4 hodiny a bez snídaně byli na začátku Kristovy cesty už před pátou hodinou. Byli jsme první a za námi se za chvíli objevili další poutníci. Střídali jsme se v nesení kříže úzkými uličkami Jerusalema na vrch kde na nádvoří jsou poslední 4 zastavení. Sestoupili jsme do labyrintu slavného Church of the Holy Sepulchre, který, protože je vlastně kombinací tří chrámů, je opravdové bludiště postranních kaplí a podzemních ruin. Mohli jsme pokleknout u kamene na němž stal kříž a který se rozpůlil při zemětřesení při Kristově smrti a šterbinou стекла Krev a Voda z Kristova boku. Je tam rovněž kámen, na který položili Krista do hrobu. V jedné z kaplí jsme měli mši sv. a cítili jsme všichni požehnání tohoto svatého místa. Přes bránu sv. Štěpána jsme se dostali do chrámu sv. Anny, kde žila s Joachymem a malou Marií.

Došli jsme ke Zdi nářků, svaté místo Židů, kde jsme šli do šterbinek ve zdi zastrčit papírky se svými prosbami. Zed je rozdělena na dvě nestejně velké části, větší pro muže a menší pro ženy. Muži musí mít

pokrývku hlavy, kdo nemá, může si vzít papírovou čepičku u vchodu. V Cenacle jsme vstoupili do místnosti zvané "Upper Room of the Last Supper", místo Poslední Večeře Páně a šli dolů navštívit hrob krále Davida. Tam rovněž byly dva vchody, zvlášť pro muže a ženy a opět muži museli mít pokrývky hlavy. Vedle byla Dormition Abbey, místo, kde měla Maria zemřít. Další zastávka byla v Bethany, kde Ježíš vzkřísil Lazara, a kde byl domov Marie a Marty. Zastavili jsme u Lazarova hrobu a po cestě k Mrtvému moři jsme viděli Hostinec Dobrého Samaritána.

Mrtvé moře je tak husté soli a minerály, že lidské tělo nese na povrchu vody. I neplavci si pochvalovali tu vysadu. Mimo to voda je velice léčivá právě těmi minerály co obsahuje a léčí hlavně kožní nemoci. Užívali jsme si celé půldne teplého koupání. Na cestě na letiště do Tel Avivu jsme se stavili ještě v Emauzech, kde je starý kostel a je to místo kde po zmrtvýchvstání Kristus potkal apoštoly, kteří ho hned nepoznali. V přistavu Japa jsme viděli starý dům, o kterém se tvrdí, že tam žil Petr když kázal Kristovo učení.

Cesta zpět byla dlouhá a únavná, ale zážitky a vzpomínky na cestu po Svaté Zemi mi zůstanou v srdci po zbytek mého života.

Marcella Krupa

Slovenská sv. omša

je každú nedeľu o 11.00 hodine

v Kostole sv. Cyrila a Metoda

472 East 8th avenue

New Westminster

tel. (604) 526-7351

<http://www.cyrilmetod.org>

2012

Január

8. január
Traja králi

Na sviatok Troch Kráľov, ktorý vo Vancouveri „padol“ v r.2012 na 8.januára, zavítali „živí“ traja králi do farnosti sv. Cyrila a Metoda v New Westminsteri. Sv. omšu, ktorú celebraval Rev. Juraj Kopanický, skrášlila mladá generácia farníkov preoblečená v dobových šatách za Máriu, Jozefa, Gašpara, Melichara a Baltazára. Páčilo sa to i najmladším farníkom, ktorí sa po sv. omši tiež chceli aspoň odfotografovať s návštevníkmi z ďalekého východu.

Otec Juraj tiež posvätil Trojkráľovú vodu ako i kriedy, ktoré si mohli otcovia rodín vziať, posvätiť svoje príbytky a označiť veraje vstupných dverí dobre známym 20+G+M+B+12

Viac informácií na
www.sk-bc.ca/2012-3krali (js)

18. február
Poľovnícke fašiangy

Tradične aj tento rok Slovenský poľovnícky klub sv. Huberta usporiadal Poľovnícku zábavu, ktorá sa stáva každým rokom viac populárna vďaka výbornému gulášu z diviny a dobrej hudbe do tanca, o ktorú sa postarali DJ Lotri.

Tento rok sme boli veľmi milo prekvapení hojnou účasťou mladých ľudí, ktorí ako dúfame, budú pokračovať v tejto tradícii aj naďalej. Viac informácií môžete nájsť na <http://www.sk-bc.ca/citajteslovo>, vydanie Jar 2012. (js)

Marec

17. marec
Jozefovská tanečná zábava

V štúdiu Atelier v New Westminster hrala 17. Marca 2012 kapela Bohemian Express české a slovenské pesničky hrala. Chýbal som tam a podľa Rastu, jedného z muzikantov, tam chýbali aj mnohí iní Jozefovia, ktorých pozná. Viac informácií na www.sk-bc.ca/node/6624 (js)

31. marec
Veľkonočný jarmok 2012

České a Slovenské Združenie vo Vancouveri uskutočnilo 31. marca 2012 tradičný „Veľkonočný jarmok“ v Slovenian Hall, Burnaby. Návštevníci mohli ochutnať pochúťky z českej a slovenskej kuchyne, mohli si kúpiť Veľkonočného baránka a deti si mohli vyzdobiť veľkonočné vajčičko. Záujemci o propagáciu svojich výrobkov si mohli prenajať predajné miesto.

Slovo z Britskej Kolumbie

Február

4. február
Mardi Gras party

Hudobná skupina Bohemian Express usporiadala 4. februara 2012 “Mardi Gras party” v Studio Atelier v New Westminsteri neďaleko od Sapperton Sky Train stanice. Rastu, člen skupiny, takto zhodnotil “Mardi Gras party”:

Okrem hudobnej, tanečnej a spoločenskej zábavy v štýle “New Orleans” si účastníci mohli pochutnať na tradičných našich špecialitách ako sú jaternice s kapustou, guláš, tlačienka, čabajka a dunajské klobásky. Mardi Gras party sme robili historicky prvýkrát. Vysvitlo, že veľa našich ľudí o Mardi Gras sviatku moc nevie a samozrejme nie je to niečo čo Slováci alebo Česi zrovna oslavujú, takže návštevníkov bolo pomenej. Tí však, ktorí prišli, sa dobre zabavili.

19. február
Šišky a Fánky

Spoločenstvo pri Farnosti sv. Cyrila a Metoda v New Westminster a farská rada takto pozvalo všetkých farníkov, priateľov a známych na spoločné posedenie pri káve spojené s ochutnávkou typických fašiangových šišiek a fánok:

„Pridite sa stretnúť s farníkmi a s priateľmi v nedeľu 19.februára o 12.30 hneď po Slovenskej sv. omši, ktorá začína o 11.00.

Posedenie poriadame na podporu aktivít farského spoločenstva. Budeme podávať rôzne druhy šišiek a fánok. Je možné, že neviete čo sú to „fánky“ alebo „šišky“? Pridite a ochutnajte. Nájdete nás v New Westminsteri „Pod Oravským Zámkom“. (www.cyrilmetod.org/sk/node/10).“

Apríl

1. apríl

Veľkonočná Medovníková Dieľňa

Folklorný súbor Slávik usporiadal 1. apríla 2012 v hale Slovenského kostola sv. Cyrila a Metoda v New Westminster „Veľkonočnú Medovníkovú Dieľňu“ pre všetky vekové kategórie. Dieľňu viedla pani Renata Francistyova.

Máj

23. máj

Kto bol Ján Jambor?

23. mája 2012 prebehla nielen všetkými významnými novinami Britskej Kolumbie, ale aj rozhlasom a televíziou správa o doteraz v histórii najväčšom finančnom dare, ktorý dostala Nadácia pre výskum rakoviny v Britskej Kolumbii - 21.4 miliónov kanadských dolárov.

Tento samotný akt je veľmi pozoruhodný. Čo však môže v srdci každého Slováka zarezonovať hrdosťou je skutočnosť, že za týmto neslýchaným finančným darom je tvrdá práca slovenského emigranta Jána Jambora.

Viac o Jánovi Jamborovi, jeho vnukovi Williamovi McCarthy a o Nadácii pre výskum rakoviny v Britskej Kolumbii si môžete prečítať na www.sk-bc.ca/citajteslovo, Leto 2012 a Jeseň 2012.

26. máj

O čertovi a princeznej na Eurofeste 2012

Každý z nás sa môže pristihnúť pri tom, že sa zapozerá do rozprávky a nezáleží na tom koľko má rokov. Mladí či starí, všetci bez vekového obmedzenia boli víťanmi na predstavení. Presne týmto štýlom pozvánky sme pozvali širokú verejnosť na predstavenie hrané na Európskom Festivale po prvýkrát v angličtine, a potom, o 2 týždne neskôr aj v divadle v originálnom českom jazyku. Autorkou príbehu a zároveň aj režisérkou neboli nik iní, ako už v našom kruhu známa mladá členka miestneho amatérského Divadla za Rohom Evka Cyraní.

Tak si spomína Eva Malenka, jedna z organizátorov predstavenia na divadelné predstavenie O čertovi a princeznej, ktoré si mali možnosť pozrieť aj návštevníci Eurofest 2012 v Burnaby v Britskej Kolumbii. (js)

15. apríl

Vancouver Sun Run

Dňa 15. apríla 2012, ako každoročne, sa "Slovak Team" zúčastnil najväčšieho 10 km behu Severnej Ameriky - Vancouver Sun Run. Celkový počet účastníkov tohto roku bol 48,904. Pod vedením kapitána tímu, Diany Janek, bežalo 12 Slovákov. Viac info na <http://www.sk-bc.ca/citajteslovo>, Leto 2012 (js)

21. apríl

10 rokov v Kanade

V slovenskej farnosti sv. Cyrila a Metoda v New Westminster sa počas jej 52 ročnej histórie vystriedalo viacero kňazov. Prvých 40 rokov to boli slovenskí jezuiti, o. Viliam Lacko SJ (zakladateľ farnosti), o. Ján Žabka SJ, o. Ján Švec SJ a o. Ján Kadlec SJ. Po skončení jezuitskej misie v Kanade pôsobil medzi nami o. Jozef Menuš a 21. apríla 2012 si farníci sv. Cyrila a Metoda pripomenuli 10 rokov pôsobenia o. Juraja Kopanického medzi nimi.

Príchod o. Juraja Kopanického do New Westminster v apríli 2002.

26. máj

Eurofest 2012

Vyziadalo si to päť mesiacov tvrdej práce - každý deň, aj víkendy. Nebolo dňa, kedy by som na festivale nepracovala, väčšinou to bolo 18 až 20 hodín denne a niekedy dni aj viac... Ale ako som spomínala, festival mi bol, a stále je, srdcu blízky, takže mi vôbec nevadilo pracovať „around the clock“.

Som veľmi rada, že tohto roku Slovensko na Eurofeste nechýbalo a že sme mali krásny kultúrny stánok a krásne folklórne vystupenie, ktoré súbor Slávik navišiel zvlášť pre túto príležitosť. Dúfam, že zastupenie Slovenska na festivale bude aj naďalej pokračovať! Je to dôležité!

Tak si na Eurofest 2012 spomína Marika Kovalčíková, hlavná organizátorka festivalu európskych krajín Eurofest 2012.

Prečítajte si viac o festivale na <http://www.sk-bc.ca/citajteslovo>, Leto 2012

Obrázky z Eurofestu 2012 si môžete pozrieť na

<http://www.sk-bc.ca/eurofest2012>.

2012

Máj

27. mája

Slávik pod Oravským zámkom v New Westminsteri

Folklorný súbor Slávik vystúpil so svojou Tradičnou slovenskou svadbou na Európskom festivale 2012 v sobotu 26. mája 2012 v Burnaby. Členovia súboru zopakovali v nedeľu 27. mája 2012 svoje vystúpenie v hale Slovenského kostola sv. Cyrila a Metoda v New Westminsteri.

Prítomní farníci a návštevníci po slovenskej sv. omši ocenili výkony súboru Slávik, pripomenuli si staré zvyky zo starej vlasti a pookriali na tele i na duši pri speve a tancoch, ktoré pod vedením pani Renaty Francistyovej previedol folklórny súbor Slávik. (js)

28. júna

Chod'te do celého sveta ...

“Chod'te do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu” (Mk 16, 15).

Medzi tých, ktorí odišli do sveta hlásať evanjelium patrí aj duchovný Otec, Juraj Kopanický, ktorý pracuje vo farnosti sv. Cyrila a Metoda v New Westminster. V júni 2012 oslávil svoje 15. výročie kňazstva. 15 rokov kňazstva, z ktorých 2/3 strávil medzi Slovákmi na západe Kanady. Farníci v New Westminsteri si s vďakou uvedomujú, aké je to požehnanie mať vo svojom kruhu pastiera, ktorý sa im prihovára ich materinskou rečou.

Viac info môžete nájsť na www.sk-bc.ca/citajteslovo, Leto 2012, str. 26 (js)

Júl

1. júl

Detské sv. omše

Každú 1. nedeľu v mesiaci sú prvé lavice v Slovenskom kostole sv. Cyrila a Metoda v New Westminsteri obsadené malým emigrantským drobízgom. Sv. omša je hlavne pre nich. Liturgické spevy, homília i záverečný príhovor sú venované deťom. Deti radi participujú, hlavne na spevoch, ktoré sú veľakrát obohatené pantomimickým zobrazením spievaného textu. Taktiež vyhodnotenie „domácich úloh“, ktorým o. Kopanický zakončí nedeľné bohoslužby, deti očakávajú s netrpezlivosťou, pretože ich vždy čaká sladká odmena.

Priložený obrázok je ako pamiatka z pred 20 rokov z pikniku, počas ktorého 6 trojčlenných tímov si zmeralo svoje “nohejbalové” schopnosti. Nakoniec vyhrali všetci, pretože to bol “fun”.

Jún

14. júna

Speváci

Spevacká skupina zo slovenského kostola sv. Cyrila a Metoda chodí každoročne na sviatok sv. Antona spievať počas sv. omše do kostola St. Anthony vo Vancouveri. V jednom týždni sa v ich kostole vystrieda 7 vybraných speváckych skupín, ktoré okrášlia bohoslužbu svojím spevom. Bolo to tak aj 14. júna 2012. Naši speváci, okrem tradičných anglických a latinských liturgických piesní, zaspievali aj slovenskú pieseň “Ó Mária bolestivá, naša ochrana”.

Viac info na www.sk-bc.ca/citajteslovo, Leto 2012, str. 26

(js)

Jún

Hokejové Levičatá

Team Lions (Levy) zložený z mladých slovenských a českých mužov-hokejistov vyhral v ročníku 2011-2012 „play-offs“ 2. divízie ASHL (Adult Safe Hockey League – “bezpečná” hokejová liga pre dospelých). ASHL sa hrá v 18 strediskách naprieč Kanadou (16) a USA (2). Zahŕňa viac ako 80,000 registrovaných hráčov rôznych kategórií. ASHL má za cieľ vytvoriť bezpečné, zábavné a dobre organizované prostredie pre hokejovú ligu dospelých bez ohľadu na ich výkonnosť.

Sezóna 2012-13 začala v septembri. Družstvo Levičat hráva svoje zápasy v Burnaby 8 Rings. Adresa hokejových oválov je 6501 Sprott Street, Burnaby BC V5B 3B8. Hrá sa vo večerných hodinách. Program je dosť “nabitý”, lebo v tomto hokejovom areáli hrajú družstvá 18 divízií ASHL, pričom každá divízia má 8 tímov.

8. júl

Hodový piknik

Každoročne, začiatkom júla, sa členovia farského spoločenstva sv. Cyrila a Metoda v New Westminsteri schádzajú na “hodovom” pikniku v Hume parku, ktorý je neďaleko kostola. Okrem tradičného gulášu a opekaných klobás si mladší i starší “pretiahnu kosti” pri volejbale, tenise alebo futbale. Samozrejme, tí, ktorí sa dlhšie nevideli, si porozprávajú o svojich zážitkoch, úspechoch, či problémoch. Bolo tak i toho roku pri pikniku, ktorý pod patronátom farskej rady zorganizovali páni Peter Levárky a Miro Lesay 8. júla, pri príležitosti sviatku slovanských vierozvestcov, sv. Cyrila a Metoda.

September

21. september

Ako zakúsiť Slovensko v Port Moody

Na Umeleckom Festivale v Port Moody v rámci Slovenského večera v piatok 21. septembra vystúpil spevácky zbor „Great Moravia Choir“ s viacerými slovenskými piesňami, medzi ktorými zaznel aj „Starosloviensky Otče náš“, folklórny súbor „Slávik“ s tradičnou slovenskou svadbou a slovenský mím Adrian Ohrádka.

Návštevníci si tiež mohli pozrieť dokumentárny film o Slovensku, výstavu fotografií od Petra Flynn Nižňanského, historické fotografie zo slovenskej farnosti sv. Cyrila a Metoda v New Westminsteri, prezentáciu zo života Slovákov v Britskej Kolumbii a výstavu všetkých dovtedy vydaných 15 čísel nášho časopisu.

Viac informácií si môžete prečítať v 16. Čísle časopisu Slovo z BK (www.sk-bc.ca/citajteslovo) Jeseň/Zima 2012. Fotografie zo všetkých vystúpení nájdete na www.sk-bc.ca/node/6495.

js

Október

27. október

Halloween party

Bola to asi najlepšia zábava akú kapela Bohemian Express vo svojej histórii zorganizovala, píše jej člen a jeden z organizátorov podujatí, Rasťo Kráľ. Bolo natrieskané a ľudia tancovali ostošesť už od pol deviatej. Čo nás najviac prekvapilo, pokračuje Rasťo, bolo to,

že v krátkych prestávkach medzi setmi-blokmi našich piesní, keď sme púšťali najnovšie hity, netancoval skoro nikto. Ale hneď, ako sme sa vrátili pódium, všetci sa vrátili na parkety – a to tam bola drvivá väčšina mladých.

Vekovo najviac ľudí bolo asi od 20 do 40. Ďakujeme všetkým návštevníkom našich kultúrnych podujatí za ich účasť a podporu.

(js)

17. november

Medzinárodný deň študentstva

17. november sa stal pamätným pre obe republiky, slovenskú i českú. Deň nám pripomína výrocie, kedy v roku 1939 nacisti zavreli Pražskú Univerzitu počas demonštrácie proti okupácii Československa.

Po päťdesiatich rokoch sa študenti zišli na organizovanej demonštrácii, ktorou si chceli pripomenúť deň, ktorý sa stal Medzinárodným dňom študentstva. Päťdesiatročné výrocie dalo študentom príležitosť k vyjadreniu nespokojnosti s komunistickým režimom ČS. Ten deň vstúpil do histórie známy pod názvom Sametová revolúcia.

I keď sa ViaMia show, ktorá sa pravidelne vysiela na Shaw TV, nezaobrá politickou, udalostí spojených s týmto dňom nebolo možné ignorovať. Hostom show bola Dagmar Zalesak, ktorá vykreslila zaujímavé body pamätného dňa a navyše porovnávala spôsob života pred revolúciou a po nej.

Show bolo možné vidieť 17. novembra na Shaw TV o 15.00 alebo jej reprízu v nedeľu o 10.30. Odpovysielaný program ViaMia si môžete pozrieť na YouTube (www.youtube.com/watch?v=Me79UujLfw8).

Moderátorom a producentom ViaMia je Mia Zimmerman.

30. september

Keď dávať, tak s úsmevom

Vďaka dvom milým ženám už po niekoľko rokov si niekoľko charitatívnych organizácií vo Vancouveri mohlo na svoje konto pripísať zo pár tisíc dolárov. Iveta Marková a Anna Kovalčíková Mihalíková pracujú v salóne Marine Hairstyling for Men v budove Marine Building v Downtown Vancouver. Iveta je majiteľkou spomínaného salónu a Anka je nielen jej kolegyňa, ale aj kamarátka.

Pred pár rokmi bol Ivetin veľký sen zahrať si golf na Pebble Beach. Ktosi navrhol, že by jej zákazníci mohli urobiť zbierku, a tak pomôcť zrealizovať finančne náročný sen. Ivete sa nezdalo fér, že by jej niekto mal pomáhať hrať golf. Napadlo ju, že ona môže pomôcť tam, kde ide viac ako o hru, kde ide o ľudský život. A tak vznikla prvá zbierka pre Children's Hospital. Nasledujúci rok to skúsili znova. Peniaze šli tentokrát do Heart and Stroke Foundation. Tak vznikla každoročná tradícia. Od roku 2006 Iveta a Anička robia zbierky pre rôzne charity, Prostate Cancer Centre, Coast Mental Health Foundation, Gastrointestinal Society, Alzheimer Society. Každá zbierka je vlastne zosobením príbehu niektorého zo zákazníkov. Pre ktorú charitu sa zákazníci rozhodnú, tam šek skončí. Mnohí z nich vedia, že každý rok počas augusta a septembra sa zbierka koná a sami sa pýtajú kedy môžu prísť a prispieť. Niektorí dajú pár dolárov, niektorí sto, niektorí tisíc, ba dostali už aj päťtisíc.

Iveta s Ankou majú jednu podmienku, že charita si nesmie ponechať ani jediný cent ako administratívny poplatok. Peniaze musia ísť bezo zbytku na to, na čo boli určené, napríklad na výskum, nové prístroje, vybavenie nemocnice. Za sedem rokov tieto dve pôvabné ženy vyzbierali \$191,755. V roku 2012 dosiahli rekordných \$46,341. Šek bol určený pre Vancouver Hospice Society.

To, že to dokázali nie je len tak. Odráža to s akou láskou svoju prácu vykonávajú, že svoju profesionalitu vedú ozdobit úsmevom a že pomáhať, tam kde je treba, je pre nich samozrejmosťou.

Svetlana Bárdošová

November

4. november

Deň Slovenskej Kuchyne

Slovenská komunita kostola sv. Cyrila a Metoda nás pozvala na Deň Slovenskej Kuchyne dňa 4. Nov 2012, v nedeľu, po sv. omši okolo 12:15. Ako špeciality sa podávali kapustnica a domáce pečené klobásky. Po obede sme si mohli pochutnať na slovenských koláčoch s kavou. Mamičky a manželky sa tešili najviac na túto príležitosť, lebo obed bol navarený pre všetkých. Bola to takiež možnosť dlhšie sa stretnúť, porozprávať sa s členmi komunity a vytvoriť si nových známych.

js

November

24. novembra

Impressions of Renaissance

Dr. Viktor Neumann pripravil i tento rok (2012) pre našich krajanov vo Vancouveri a v okolí hudobný koncert, na ktorom vystúpil spevácky zbor "The Great Moravia Choir" vedený zbormajstrom Pavlom Šimončíkom, sólová speváčka Dana Cline, huslistka Zuzana Uskovitsová a klavíristka Eva Solar-Kinderman.

Členka speváckeho zboru "The Great Moravia Choir" takto hodnotí podujatia našich krajanových komunít vo Vancouveri:

As a member of Great Moravian Choir I'd like to express my pride in the local Slovak community and particularly the people who organize or participate in these events. I have recently sang with the choir during the Impressions of Renaissance concert and Experience Slovakia evenings.

These occasions helped me explain to my Canadian husband and friends that Slovak culture means more than just being a small country in the heart of Europe. They each had wonderful things to say about the music, our traditional dress and dance, food and they can see how these are important characteristics of our Slovak tradition.

My husband Brent quoted "Slovakia reminds me of Canada. We have many of the same values and that showed in the presentations. For such a small country in contrast, Slovaks preserve more deep tradition and cultural values in comparison."

Dagmar Frimm-Raymond

1. decembra

Vianočná večera

Dr. Viktor Neumann pripravil opäť pre našich krajanov tradičnú vianočnú večeru v Country Meadows Golf Club, v Richmond. Tradícia vznikla v r.1992, takže v sobotu, 1.decembra 2012 sa uskutočnila už v poradí 21. výročná vianočná večera. Tu, za všetkých, je jeden hlas účastníčky večera.

Vianoce sú mojím najobľúbenejším sviatkom. Je to čas radosti a pre mňa to znamená viac kvalitného času stráveného s rodinou a priateľmi. Na Slovenskej Vianočnej večeri sa to aj tak podarilo. Ponúklo to možnosť stretnutia sa s kamarátmi a známymi, ktorých sa nám nedarí často vidieť počas celého roka, a takisto spoznanie nových ľudí z našej komunity.

Som vďačná za to, že sa takéto podujatia konajú. Bol to úžasný kultúrny večer, kde sa spievalo, tancovalo, jedlo, pilo a zabávalo sa tak, ako to Slováci a Česi vedia vo svojom vlastnom kruhu! Myslím si, že viacerí súhlasíte s mojím pocitom, že sme tu v Kanade žijúci len takí poloviční, a tá druhá polovica je za oceánom. Tým, že sa navzájom stretávame a spoločne oslavujeme sviatky, ako napríklad Vianoce v spoločenskom slovenskom kruhu, tak si aspoň priblížime našich vzdialených blízkych doma, na Slovensku.

Pre mňa to bolo veľmi vzácné.

Zdenka Gomes

25. novembra

Pre-Christmas Bazaar

České a Slovenské Združenie, pobočka Vancouver usporiadalo 25.novembra v Slovenian Hall v Burnaby predvianočný bazár. Okrem stánkov s tovarom českých a slovenských businessov si návštevníci mohli pochutnať na dobrom guláši, tlačienke, európskom chlebe a domácich cukrovinkách.

December

1. decembra

Dobytie Severného pólu

Srdečné podĎakování divadlu Za rohem

Přátelé, doufám, že jste včera usínali na vavřínech, protože jste si je všichni, kdo pracovali na Cimrmanově „Dobytí severního pólu“, jak ti kdo stáli před oponou, tak ti, kteří byli za ní, jednoznačně a bohatě zasloužili. Podle mého názoru jste udělali nejlepší inscenaci několika posledních let.

Naprosto dokonalé obsazení, precizní a disciplinované herecké projevy všech postav i postaviček a výtečná „Cimrmanovsky“ civilní a podehraná komika, navíc podtržená malebnou scénografií a kostýmy, byly po zásluze odměněny smíchem a potleskem obecenstva, ve kterém jistě neseděli pouze zarytí Cimrmanovi fanouškové. Ostatně mezi ty se nepočítám ani já.

Stálo vás to jistě hodně dřiny, ale věřím, že si z této práce odnesete navždy jen ty nejkrásnější vzpomínky. Udělali jste krásný večer nejen svým vděčným vancouverským divákům, ale z vaší inscenace by jistě měli radost i sami autoři legendy a kultu Járy a Cimrmana. Ti z nich, kteří už jsou v oné další dimenzi, vašemu představení jistě včera tleskali také.

Z celého srdce vám blahopřeje váš bývalý principál Josef Skála. Vancouver, neděle 2. prosince 2012, foto: Monika Korbutova, poslala Nora Linhart

2. decembra

„The best of Slavic folklore“

Slovenská folklórná skupina Slávik a spevácky zbor Great Moravia vystúpili 2.decembra v rámci koncertu „The best of Slavic folklore“ v Židovskom Kultúrnom Stredisku (Jewish Cultural Center). Spolu s nimi sa divákovi predstavili tanečníci "Vuk Karadzic" (Srbsko), "Yablochko" (Rusko), "Dovbush" (Ukrajina), "Kitka" (Bulharsko), "Polonez" (Poľsko) a hudobníci "Balalaika" (Rusko) a "Stari Zvuci" (Srbsko).

December

8. decembra

Mikuláš v New Westminsteri a v Burnaby

Ani v roku 2012 sv. Mikuláš neobišiel deti našich krajanov vo Vancouveri a na okolí.

Najskôr prišiel do farnosti sv. Cyrila a Metoda v new Westminsteri, v nedeľu 2.decembra, a potom v sobotu 8.decembra zavítal do Slovinskej Haly, kde ho privítali zástupcovia CSSK združenia.

V oboch prípadoch rozžiarené oči našich krajanov vyjadrovali radosť z darčiek, ktorými ich sv. Mikuláš obdaril.

Jedna z mamičiek, ktorá sa so svojimi detičkami zúčastnila stretnutia v Slovinskej hale nám napísala o svojich zážitkoch.

Nášho tradičného Mikuláša som sa zúčastnila po prvýkrát v Kanade v decembri 2012 a celkovo po veľmi dlhej dobe, teda od detstva. Tentokrát to bolo s mojimi dvomi ratolesťami, 3 a pol a 5 ročnými dievčatkami. Bolo to veľmi zaujímavé kultúrne popoludnie nielen pre mňa a moje deti, ale aj pre manžela, Kanadana. Celá rodina sme si tam našli niečo, čo nás potešilo, aj prekvapilo. Pre mňa bolo najzaujímavejšie vidieť, ako sa naša slovenská komunita rozrastá. Bolo tam určite viac ako 50 detí školského a predškolského veku, a to je ešte stále bola iba malá reprezentácia. Všimla som si, že máme veľa aktívnych slovensko-kanadských drobčov, ktorí sa nebáli a pred obecnstvom hrdo ukázali svoje talenty. Niektorí spievali, iní recitovali, ba aj tancovali. V obecnstve neboli len rodičia a druhé deti, ale tiež Svätý Mikuláš so svojimi typickými pomocníkmi, s anjelmi a čertami.

Čo som si tiež všimla bolo ohúrenie všetkých detí. Moje deti prekvapilo to, že sa museli niečím preukázať predtým, ako dostali balíček, ale zvládli to. Najviac sa im však páčila mini diskoteka, ktorou sa toto podujatie ukončilo. Pre manžela bolo najzaujímavejšie, že sa naučil o našej tradícii, na ktorú som už od detstva aj ja takmer zabudla. Napríklad to, že Mikuláš vie o našich dobrých skutkoch a talentoch, kvôli čomu si vždy privedie anjela, ale aj o našich nezbedníkoch a zlých skutkoch, kvôli čomu je zase prítomný čert. O takýchto zvykoch v iných kultúrach nepočuť. Určite to dáva deťom podnet na rozmýšľanie. Je táto naša tradícia pre tunajšie deti šokujúca? Možno áno, možno nie - prvýkrát určite.

Zdenka Gomes

31. decembra

Silvester 2012

Farská rada kostola sv.Cyrila a Metoda usporiadala 31.decembra, tak ako po minulé roky, tradičnú Silvestrovskú zábavu. Do tanca hrali Lotri DJ.

Silvestrovské a iné tanečné zábavy, pri ktorých sa vo farskej hale zabávali generácie slovenských emigrantov, majú naozaj dlhú tradíciu. Svedčí o tom i fotografia z r.1965, na ktorej vidíme O. Viliama Lacku SJ pri jednej zo zábav v netradičnej úlohe bubeníka.

8. decembra

Annual Christmas Bake And Craft Sale

Predvianočný predaj koláčov a ručných prác je vo farnosti sv. Cyrila a Metoda už dlhoročnou tradíciou. V r. 2012 sa uskutočnil už 12.ročník podujatia, ktoré patrí medzi najvýznamnejšie "fundraising" aktivity farského spoločenstva. Podľa vyjadrenia hlavných organizátoriek pani Berthy Palkovej a Gabriely Trochanovej bol tento "Craft and Bake Sale" doposiaľ najúspešnejší. Počet kuchárov, pekárov a majsterek ručných prác, ktoré prispeli svojou prácou a surovinami, množstvo ponúkaných výrobkov, počet návštevníkov, ale tiež aj finančný výnos celého podujatia boli doposiaľ najvyššie. Vďaka patrí všetkým, ktorí prispeli k úspešnému priebehu tohoto 3-dňového podujatia.

13. decembra

Roráty 2012

Pre advent typickým, dnes po dlhých rokoch zabudnutia postupne obnovovaným cirkevným zvykom sú takzvané roráty. Roráty sa zvyčajne začínajú v skorú rannú hodinu v predvianočnom období – v advente. Ich názov pochádza zo začiatkových slov verša z proroka Izaiáša: Rorate caeli, desuper, et nubes pluant justum - Roste nebesá zhora, oblaky nech pršia Spravodlivého (Iz 45,8).

Aj v New Westminsteri sme mali v r.2012 roráty, pokiaľ si pamätám, bolo to prvýkrát za obdobie posledných 25 rokov (možno to bolo aj prvýkrát v celej histórii farnosti). js

30. decembra

Jasličková pobožnosť

Necelý týždeň po Vianociach vystúpilo 13 detičiek z farnosti sv. Cyrila a Metoda v New Westminster v jasličkovej pobožnosti skladajúcej sa z pásma vianočných spevov, citátov z evanjelia, veršikov a divadelných výstupov. Chvála vďaka patrí všetkým detičkám, ich rodičom, manželom Lavríkovcom a všetkým tým, ktorí akýmkoľvek spôsobom prijali pozvanie pri príprave a uskutočnení tohoto milého programu. Pán Boh zaplať. js

Video z Jasličkovej pobožnosti si môžete pozrieť na www.sk-bc.ca/node/6586.

Great Moravia Choir očami dirigenta

Pavol Šimončíč je umeleckým vedúcim a dirigentom speváckeho zboru Great Moravia. Poprosil som ho o krátky pohľad do minulosti a o jeho predstavu o budúcnosti súboru.

Po novembri 2011, kedy sme spievali na koncerte s husľovým virtuózom Ivanom Ženatým, som sa rozhodol, že začnem so zborom študovať renesančnú hudbu. Začali sme prakticky až v januári 2012 a prvýkrát sme motetá a madrigály spievali na Veľkú Noc v slovenskom kostole v New Westminsteri. Veriaci ocenili náš výkon prekvapivo dlhým potleskom, a to nás veľmi motivovalo pracovať.

Zostavil som repertoár a skúšky sa začali. Do letnej dovolenky sme mali zopár skladieb "pod strechou". Od septembra sme začali naplno a výsledkom bol koncert 24. novembra v Canadian Memorial Church, ktorý bol doposiaľ najkvalitnejší výkon Great Moravia Choir v jeho dvojročnej histórii (GMCH bol založený v decembri 2010). Záznam z vystúpenia si môžete pozrieť na www.youtube.com/watch?v=X4L4yr301Mk.

Súbežne so zborom pracovala členka a zároveň manažérka zboru Dana Cline na svojich sólových projektoch. Prvé vystúpenie bolo na Európskom festivale koncom mája 2012. Spievala áriu z opery Rusalka "Měsíčku na nebi hlubokém", na mikrofón. Avšak "na živo" prvýkrát spievala 24. novembra 2012 úpravy piesní od L. Janáčka a B. Martinů. Bol to prvý sólový recitál v jej kariere, po jedinom roku štúdia spevu. Klobúk dolu. Záznam z vystúpenia si môžete pozrieť na www.youtube.com/watch?v=0iFHVvY01L4.

Z ostatných koncertov spomeniem heslovite Slávnostnú akadémiu v Port Moody pri príležitosti 20. výročia prijatia Ústavy Slovenskej republiky v septembri 2012, kde náš zbor spieval rýdzo slovenský repertoár a vystúpenie v rámci Slovanského festivalu 2. decembra 2012, kedy náš zbor, v Jewish Community Centre, reprezentoval pre zmenu Českú republiku.

Naše plány do budúcnosti? Dobudovať zbor personálne, zvýšiť počet členov na 18-20, precízne pracovať na zlepšení hlasovej kultúry zboru, osloviť hudobných riaditeľov vo vybraných kostoloch a zorganizovať viac vystúpení nášho speváckeho zboru.

K realizácii náročných plánov má pomôcť aj hudobná škola, ktorú zakladáme s Danou Cline. Bude sa volať "PAVOL School of music" a začneme s činnosťou na jar 2013.

S pozdravom, Paľo.

Ako „spieval“ Slávik?

Zakladateľka folklórnej skupiny Slávik, pani Renatka Francistyová, sa s nami podelila so svojimi minuloročnými skúsenosťami a s víziou na rok 2013.

Pre Slávik bol minulý rok 2012 mimoriadne úspešným rokom! Na začiatku roka si nás dočasne vzalo pod krídla České a Slovenské Združenie vo Vancouveri, a tak nám, v tom čase ešte v plienkach, napomohlo získať grant, za čo sme im nesmierne, nesmierne vďační!

Od konca mája sa nám podarilo reprezentovať Slovensko na piatich vystúpeniach a dostať sa do povedomia širokej verejnosti. Boli sme veľmi milo preväpení aj veľkou podporou našej, slovenskej i českej komunity. Len v peňažných daroch sme vyzbierali viac ako \$2.500, a tak spolu s grantom zo Slovenska, sme mali sumu, vďaka ktorej sme si mohli zakúpiť kontrabas, pišťalu, drumble, zaplatiť nahrávacie štúdio, zakúpiť niekoľko krásnych krojov, zvukovú techniku, zapožičať mikrofóny na vystúpenie a podobne.

Slovenský kostol Sv. Cyrila a Metoda v New Westminsteri nás i minulého roku nezištne podporoval a pokiaľ mohol, poskytol nám na najdôležitejšie - priestory na nácvik. Dostali sme do daru tiež ďalší krásny piešťanský kroj, ktorým sa budeme hrdo prezentovať na našich budúcich vystúpeniach.

Rapidne nám narástol počet členov a stále pribúdajú ďalší. Začínáme zapájať aj deti a konečne, aj keď stále pomenej, aj mužskú časť. Stále hľadáme muzikantov, ktorí by nám

mohli vypomôcť aspoň pri nahrávkach v štúdiu a "iba spevákovi".

Podľa všetkého sa zdá, že sme sa konečne postavili na nohy a dozrel čas na založenie Slávika ako samostatnej organizácie. Tento rok bude ťažší, transformačný, kedy sa budeme musieť mnohému naučiť a zabehnúť chod novej organizácie. Odtiaľ budeme vystupovať pod menom Slávik - Slovak Folklore Society.

Súčasne zakladáme novú tradíciu - každoročný Valentínsky "fundraiser" pri príležitosti osláv narodenín Slávika, ktorý sa tohto roku uskutočnil v nedeľu, 10. februára 2013, v hale pri slovenskom kostole. Bol naplnený rôznorodým programom a aktivitami pre všetky generácie a podávali sme slovenské špeciality - jedlá našich starých materí. O tom, ako tohoročný "fundraiser" dopadol, píšeme na inom mieste. Srdečne ďakujeme vám všetkým, ktorí ste nás prišli podporiť a spoločne prežiť príjemné popoludnie v duchu Valentína a slovenských tradícií!

Ešte raz by sme sa radi všetkým vrelo poďakovali za vašu úžasnú minuloročnú podporu! Budeme sa zo všetkých síl snažiť, aby ste boli na nás hrdí a tešili sa z našej činnosti!

Renata Francistyová

Očakávame v roku 2013

Bohemian Express

O plánoch na tento rok nám Rasťo Kráľ prezradil nasledovné:

Tento rok budeme určite robiť Valentínsku zábavu 16. februára (už sa uskutočnila, pozn. redaktora), Jozefovskú zábavu 16. marca, Halloweensku zábavu 2. novembra a Silvestra 31. decembra a možno niečo aj pomedzi ...

Okrem zábav pre naše komunity občas hrávame aj pre "domáciach" Kanaďanov, napríklad pre "Corporate Xmas parties", "Summer garden parties", narodeniny, výročia svadby a podobne. Nie je toho veľa, ale popri normálnej práci je to pre nás tak "akurat".

Emigrácia do Kanady

V prvom rade si položte sám sebe otázku "Vie mi Kanada dať to, čo od nej požadujem?"

Kanada je postavená z multikultúrnej spoločnosti. Z hľadiska vystahovania sa do Kanady môže byť táto perspektíva zaujímavá, ale aj nežiadúca. Veľa ľudí po príchode do Kanady prežíva "kultúrny šok". Preto, ak chcete žiť v Kanade natrvalo, odporúčam Vám návštevu Kanady k overeniu si všetkých skutočností potrebných k životu v tejto krásnej krajine.

Predtým ako sa rozhodnete zvážte nasledovné veci.

Jazyk

Dôležité je ovládať jazyk, pretože súčasťou emigračného procesu sú jazykové testy. V prípade Kanady je to angličtina a francúzština.

Register trestov a zdravotný stav

Overte si register trestov, pretože ak máte záznam v trestnom registri, môžete sa stať pre Kanadu nežiadúci alebo sa do krajiny dostanete len veľmi ťažko. To iste platí aj pre Váš zdravotný stav – ak máte vážne zdravotné problémy. V týchto prípadoch treba kontaktovať konzultanta alebo právnik, ktorí majú skúsenosti s riešením podobnej situácie.

Zamestnanie

V súčasnej dobe, ak nemáte zamestnávateľa alebo požadované vzdelanie, je veľmi ťažké emigrovať do Kanady.

Kanadskí podnikatelia neradi zamestnávajú pracovníkov zo zahraničia, pretože nie sú si istí ich zámermi a ich emigračného postavenia. Takže dostať prácu pre Slováka, ktorý nežije v Kanade, nie je také ľahké.

Je veľa agentúr, ktoré sľubujú prácu, ale nemajú Vám právo účtovať si poplatky za nájdenie práce alebo za umiestnenie u zamestnávateľa. Môžu Vás doporučiť zadarmo, alebo môžu účtovať zamestnávateľa.

Emigračný proces

Kanada ponúka vyše 60 emigračných programov na emigráciu. Pre mladých sú „International Experience Canada“ (IEC) víza, ktoré nie sú podmienené zamestnávateľom. Pre podnikateľov a obchodníkov sú to rôzne podnikateľské víza, podmienené finančným kapitálom, ktorý musíte investovať do podnikania. V Britskej Kolumbii, mimo Veľkého Vancouveru a Abbotsfordu, je minimálna suma, ktorú treba investovať, \$200 000, pričom výška imania musí byť \$400 000. Pre imigráciu do Veľkého Vancouveru alebo do Abbotsfordu je to 2-násobok (\$400 000 a \$800 000). Pre remeselníkov je FEDERAL SKILLED TRADES PROGRAM. Exis-

tujú tiež mnohé iné Provinčné a Federálne programy.

Emigračný biznis

Emigračný biznis v Kanade je veľmi lukratívny, ale ešte lukratívnejší je v krajine, z ktorej chcete emigrovať. Od roku 2011 Kanada zaviedla emigračný zákon, podľa ktorého emigračné služby môžu poskytovať len konzultanti s licenciou a právnici. Toto je jasné každému, kto v Kanade žije, žiaľ ľudia žijuci v zahraničí nie sú o ňom informovaní.

Licencia ICCRC (Immigration Consultants of Canada Regulatory Council) pre konzultantov a licencie právnikov Vám zaručujú, že majú potrebné vzdelanie a že sa musia správať profesionálne. To znamená, že s vami uzatvorí zmluvu a peniaze musia byť uložené na trustovom účte atď. Tak isto licencia slúži ako záruka pre aplikanta, ak by chcel podať sťažnosť na Regulátora.

Záruka?

Ale ani licencia nie je 100% zárukou na vybavenie víz a povolení. Nikto Vám nemôže sľúbiť skrátenie doby vybavenia víz, ako to sľubujú niektoré agentúry zo Slovenska. Všetko závisí od rozhodnutia emigračných úradníkov.

Tak isto nikto Vám nemôže sľubovať, že dieťa, ktoré sa narodí v Kanade, má automaticky kanadské občianstvo. Kanadské občianstvo má len dieťa, ktoré má jedného z rodičov Kanadana alebo musí o občianstvo požiadať v tom istom čase ako rodič.

Skúsený konzultant alebo právnik Vám vie pomôcť aj v prípadoch odmietnutia víz alebo pri emigračných problémoch. Ak si vyberiete konzultanta bez licencie riskujete, že Vám bude Vaša aplikácia zaslaná späť a nebudete mať ochranu od štátu. Bohužiaľ na internete nájdete agentúry zo Slovenska bez

licencií, ktoré sľubujú skrátenie času vybavovania víz, okamžité vybavenie občianstva pre novorodenca narodeného v Kanade, ale, ako som už vyššie uviedla, každý kto nemá licenciu, sa dopúšťa porušovania kanadského práva.

Formuláre

V prípade, že sa rozhodnete pre trvalý alebo dočasný pobyt v Kanade, musíte vyplniť príslušné formuláre. Tu sú 3 spôsoby:

a) Môžete si sami vyplniť a podať formuláre, čo v jednoduchých prípadoch doporučujem

b) Môžete požiadať o pomoc právnik alebo konzultanta, čo doporučujem v zložitých prípadoch

c) Môžete si vyplniť formuláre sami a dať si ich skontrolovať konzultantovi alebo právnikovi (táto možnosť Vás však môže stať viac ak budete potrebovať zastupovanie - reprezentáciu)

Slovo na záver

Tolko v krátkosti o emigrácii do Kanady, ale nedá mi, aby som Vás ešte raz nevarovala pred agentúrami, konzultantmi bez licencií, ktorí Vám nasľubujú všetko možné a nemožné len preto, aby od Vás vylákali veľké peniaze. Overte si ich konzultačné licencie. Môžete tak spraviť

- pre konzultantov na <http://www.iccrc-crcic.ca/public/membershipListFull.cfm>

- pre právnikov na <http://www.lawsociety.bc.ca/apps/lkup/mbrsearch.cfm>

Rada zodpovie Vaše otázky na <http://www.sk-bc.ca/nicole>

Nicole Read

Director, Executive Immigration Advisor
Member of ICCRC
Member of Amnesty International
Immigration Advice Bureau

Toto sme sa o tomto kroji dozvedeli od jeho predchádzajúceho majiteľa (2012): „Nosila ho moja stará mama. Pochádzala z Červeníka. Ide o sviatočnú variantu, jeho vek je asi 80 rokov. Z toho čo viem, tak zásteru vyšivala jej matka, ostatné časti mala od vtedy zosnulej krstnej matky. Kroj nebol často nosený, pravdepodobne iba na sviatky a v nedeľu, nakoľko išlo o veľmi precíznu a pracovnú robotu a bola by škoda ho zničiť. Namiesto toho vo všedný deň nosila pracovný jednoduchý kraj bez zložitých výšiviek. Stará mama zomrela vo veku 86 rokov, a jednoduchú variantu nosila až do smrti.“

Nezameniteľný tekovský kraj! Jeden z najoriginálnejších typov čepcov na Slovensku.

Slávik má 2 roky

Poslednú predvalentínsku nedeľu náš Folklórny Súbor Slávik oslavoval svoje druhé výročie vzniku. Krásne slnečné popoludnie začalo podávaním tradičných slovenských jedál, ako je držková polievka, demikát, domáca klobáska s dusenou kyslou kapustou, maková a orechová štrúdlia, pampúchy, fánky, kapustníky... a hneď za tým začali rôznorodé aktivity, ako napríklad módna prehliadka v krojoch, slovenské ľudové hádanky, zdobenie medovníčkov, fotoateliér - slovenská izbička, kde sa záujemci mohli odfotiť v nádherných krojoch, flaškový tanec, škola ľudového tanca, klobúkový tanec, spievanky ...

Hojný počet a spokojnosť našich návštevníkov nás podporili v myšlienke v tejto tradícii pokračovať i naďalej. Počas našej prvej veľkej akcie sme získali mnoho skúseností, ktoré nám pomôžu pri príprave ďalších podujatí.

Týmto sa chceme poďakovať všetkým účastníkom za podporu a hojnú účasť a tešíme sa na budúce stretnutia!

Renata Francistyová

Nová tradícia je na svete

Folklórny súbor Slávik, ktorý dovŕšil druhé narodeniny, sa pomaličky z batoliatka stáva dieťaťom, ktoré sa stavia na vlastné nôžky. Najvyšší čas začať dobrú tradíciu postavenú na tom, čo má každý správny Slovák rád; dobré jedlo, spev, tanec, zábavu a samozrejme pohostinnosť.

To sme sa snažili vytvoriť pri našich prvých SPIEVANKÁCH SO SLÁVIKOM, podujatí, ktoré sa uskutočnilo v hale pri slovenskom kostole v nedeľu, 10. februára 2013. Naším zámerom bolo pritiahnúť na podujatie ľudí, ktorí by nám mohli pomôcť uviesť SLÁVIKA do dospelosti. Víťaná je finančná podpora v akomkoľvek rozsahu, potrebujeme kroje, hudobné nástroje, čizmy, krpce, valašky, ozembuchy, cepy a iné

rekvizity. Potešíte nás aj tým, keď sa k nám pridáte, či už ako tanečníci, speváci a hudobníci alebo pomocníci v zákulisí. Pre šikovné ruky a nadšené srdcia sa u nás miesto vždy nájde. Veľmi dôležití a potrební sú napríklad krojári, krajčíri, kuchári, kronikári, fotografi a tí, ktorí sú nám ochotní zháňať dotácie.

Počas SPIEVANIEK sme sa snažili uspokojiť všetky zmysly a vytvoriť tak maximálnu pohodu:

ZRAK - pekná výzdoba s mnohými folklórnymi prvkami, kroje z rôznych kútov Slovenska

SLUCH - slovenské ľudové piesne nielen z nahrávok ale aj z našich hrdiel

ČUCH - príjemná vôňa klobásky, kapusty, držkovej polievky, demikátu alebo sladkých dobrôt

CHUŤ - možnosť všetky tie dobroty, ktoré prešli popod nos aj ochutnať

HMAT - zdobenie perníčkov cukrovou polevou, rytmické hudobné nástroje a jemný dotyk počas hopsania v škole tanca.

To všetko poskytlo 5 hodín zábavy a návratu sa do spomienok mladosti a pre tú novú generáciu, narodenú už v Kanade, možnosť na vlastnej koži zažiť to, o čom ich rodičia doposiaľ len nostalgicky spomínali.

Jeden z účastníkov podujatia napísal do knihy spomienok:

„To bol jeden z dní, keď tu nechýbala ani farebnosť, ani veselosť, ani výborná chuť a to nám všetkým dodalo radosť, dobrú náladu a veľa spomienok. Ďakujeme a prajeme veľa úspechov!“

Náš pracovný tím kuchyne! Ďakujeme šéfkuchárom Dagmarke a Jožkovi! Podľa kruhov pod očami iste ľahko posúďte, koľko námahy a nespaných hodín ich to stálo!

Čo viac dodať? Už len poďakovanie Renáte Francistyovej - zakladateľke súboru, Dagmar Kuba - hlavnej šéfkuchárke a všetkým členom súboru, ktorí sa podieľali na prípravách tohoto podujatia.

Na záver mi nedá nevysloviť osobné prehlásenie a želanie. V mladosti som sa na Slovensku venovala folklóru aktívne. Po príchode do Kanady mi trvalo skoro dvadsať rokov, kým som opäť našla cestu k svojej láske k tancu, folklóru a ľudovému spevu. Som prekvapená, že to nebolo až také ťažké sa do toho znova dostať, ale intenzita radosti a spokojnosti je omnoho väčšia ako pre dvadsiatimi rokmi. Želám si, aby ste to isté zažili aj vy, tak neotáľajte a pridte medzi nás. Básnička, ktorú som našla v knihe povestí a príbehov z Považia od Anny Černochovej TAJOMNÝ KOČIŠ to vystihuje všetko:

„My vraciame sa k svojim, späť a napriek rokom, vráskam, ostaneš, domov jediný, najväčšia naša láska.“

Čím dlhšie som z rodnej vlasti preč, o to je tá láska väčšia.

Marika Kubinyi

Čo je NHL, KHL, Elitserien, O2 extraliga vedia takmer všetci chlapi a určite aj zopár žien. Ale počul niekto o EMHL? Že nie?

Ked' deti hrajú ako draci

Pretože na Slovensku vládne názor, že deti do 4. ročníka základnej školy nemajú čo hrať hokej, ale len a len trénovať - a tým sa myslí korčuľovať, korčuľovať, korčuľovať a ak má tréner dobrú náladu, tak raz za čas na konci tréningu treba dať deťom puk - a nik z kompetentných nejaví známky zmeny názoru (aký to rozdiel voči všetkým aspoň len trochu hokejovým krajinám), tak sa zrodila súkromná iniciatíva pod názvom Európska minihokejová liga.

Je to pravidelná súťaž v minihokeji (hrá sa na šírku tretiny, traja na troch, striedanie na pokyn rozhodcu bez vhadzovania, puk ostáva v hre) chlapcov a dievčat. Súťaž je organizovaná systémom turnajov, na ktorých sa vždy zúčastnia 3 tímy.

Tento rok sa uzavrel už štvrtý ročník, ktorého sa zúčastnili tímy zo Slovenska, Moravy a Rakúska v dvoch kategóriách, U9 a U10, pričom počas sezóny sa pravidelne stretávali Hoba Bratislava, EAC Junior Capitals Wien, HC Brumov Bylnice, Dragons Púchov, HO Hamíkov, Wien Tigers, HC Capitals, HK

Ružinov, ŠHK 37 Piešťany, HC Břeclav, HK Nové Zámky a HK Trnava.

Bodku za sezónou 2012/2013 spravil záverečný turnaj v rakúskom Sant Poltene, kam z Púchova vyrazila dračia U9 (tj. maximálne 9 roční). Počas poslednej februárovej nedele odohrali štyri zápasy a vo svojej zlatej skupine udržali 5. miesto. Na nováčika a skutočnosť, že v družstve pravidelne hrajú deti výrazne

mladšie, je to skvelé umiestnenie a nemalá dávka motivácie do ďalšieho ročníka.

Sledovať nadšenie krpcov, ktorým hokejová prilba ešte nesedí na hlave, radosť z víťazstiev a sklamanie z prehier je súčasťou každého jedného zápasu. Ináč neprežívajú všetky stretnutia ani rodičia, starí rodičia, súrodenci a iní rodinní príslušníci, kamaráti, ale aj tréneri a všetci fanúšikovia „malého“ hokeja, ktorí si nájdu cestu na štadión.

Už v septembri vás srdečne pozývame na všetky turnaje, prídte svojou prítomnosťou podporiť neskrývanú a spontánnu radosť najmenších hokejistov, zaslúžia si to! db

Slovensko v 20.storočí

Pred 20 rokmi, 21.augusta 1992, BBC uviedlo vo svojom vysielaní, že... v Bratislave sa včera za účasti početných hostí konal pohreb 91- ročného JUDr. Jána Balka (1901 – 1992), ktorého pre jeho statočnosť pri zachraňovaní slovenských Židov pred deportáciami za druhej svetovej vojny často označovali za slovenského Wallenberga.

Dr. Ján Balko dokázal, že i v najťažších dejinných situáciách sa možno správať humánne.

... V mladosti bol popredným činiteľom skautingu. Po absolvovaní práva sa zapojil do hnutia za autonómiu Slovenska. ...V období vojnovnej slovenskej republiky bol vysokým hospodárskym činiteľom, členom Štátnej rady a poslancom. ... Ján Balko bol aj literárne činný, a to i po vojne, keď pracoval ako robotník. ...

Dr. Ján Balko opísal svoj život a svoj pohľad na život na Slovensku v osobných spomienkach, ktoré pokrývajú obdobie od ranného detstva (1901) do príchodu spojeneckých vojsk Varšavskej zmluvy (1968). Spomienky vyšli na Slovensku knižne pod názvom "Život v piatich režimoch" v dvojvázkovom vydaní "Od cisára pána k tatíčkovi Masarykovi" a "Desať rokov v slovenskej politike".

Aj keď autorové spomienky sú osobným pohľadom, predstavujú svedectvo o udalostiach 20.storočia na Slovensku tak, ako ich na vlastnej koži sám zažil autor. Ján Balko opisuje životné situácie a osudy ľudí na slobode či vo väzení, vo vláde či za parným strojom, v Banskej Bystrici či v Berlíne. Čitateľ to sleduje v krátkych príbehoch, ktoré ho zaujmú, informujú a nútia rozmyšľať, doplniť si chýbajúce kamienky v mozaike historických útržkov a možno si aj trochu poopraviť svoj názor na slovenskú históriu, ktorá sa mnohokrát podáva zjednodušene.

Uvádzame tu ukážku zo spomienok Dr. Jána Balka, ktorá je z obdobia autonómie Slovenska v rámci Československa v r.1938.

V súvislosti s udeľovaním povolení sa mi v úrade stala nemilá príhoda. Vo veci novopovolennej sklárskej výroby, ako aj vo veci prevzatia účasti v Trenčianskej likérke a droždiarni určitou skupinou nemeckých

záujemcov prišiel ku mne intervenovať nemecký konzul (von Druffel). Môj pridelený úradník Dr. Bellay ma už vopred na neho upozornil. Pracoval som vo svojej úradovni a tu (usudzujúc podľa nemeckých nadávok) vrazil do mojej kancelárie pán konzul. Vrazil do dverí, nepredstavil sa mi, trepal mi po stole, kde švajneraj, tu švajneraj, že sa Nemcom robia prekážky. Grobianil, až sa mu sliny z papule sypali. Darmo mi zo zadnej miestnosti spoza dverí Bellay kýval a dával znamenie. Ukázal som milému pánovi dvere a použil som nediplomatické slová "Marsch hinaus!" Rev a nadávky prestali, Bellay sa chytal za hlavu a v tom už zanedlho pribehol ku mne bedákajúci Štefan Polyák:

„Janýčko, či ty vieš, koho si vyhodyl!“

„Nejakého sprostého, nevychovaného grobiana“ - odpovedal som -

„Prosím ta, vet to bol nemecký konzul.“

„Že je konzul, to nemal na čele napísané! Vrátil sa do mojej úradovne, nepredstavil sa, grobianil a trepal mi na stôl. Bolo predsa prirodzené, že som ho vyhodil!“

„Preboha, z toho bude fúra nepríjemnosti“, - bedákal Polyák.

„Neboj sa, pán poslanec, ja som nevyhodil nemeckého konzula, ale nejakého obyčajného grobiana. Ber to na vedomie!“

Boli z toho písomné hlásenia ministromi a na predsedníctvo vlády. Našťastie pána konzula onedlho z Bratislavy odvolali a celá moja grobianska aféra zaspala niekde v aktoch. Aspoň ja som si to myslel.

Oba diely knihy "Život v piatich režimoch", ktoré vyšli na Slovensku, sú už vypredané. Pripravujeme elektronické vydanie knihy. Informáciu o stave pripravovania vydania, popípade ako si kúpiť eBook "Život v piatich režimoch" môžete nájsť na www.sk-bc.ca/balko

Jožo Starosta

Dobré správy slovenského europoslancu Miroslava Mikolášika

Kto je Miroslav Mikolášik?

Poslanec Európskeho parlamentu od roku 2004 za Európsku ľudovú stranu - kresťanských demokratov KDH, lekár, predseda Pracovnej skupiny pre bioetiku, ochrana ľudského života, obhajca kresťanských postojov, uznávaný odborník na slovenskej i celosvetovej scéne. V rokoch 1999 – 2002 pôsobil ako mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec SR v Kanade.

V Európskom parlamente pôsobí vo výboroch pre regionálny rozvoj, životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín, je tiež predsedom europarlamentnej pracovnej skupiny pre bioetiku. Regióny SR pravidelne navštevuje a pre občanov pripravuje tzv. Dobré správy, ktoré sa týkajú prostredia na Slovensku ale aj v zahraničí, najmä zaujímavosti a dianie v Európskej únii.

Dobré správy Európske modlitbové raňajky

Predstavitelia združení z Európy, USA, Južnej Ameriky či Afriky, ktoré organizujú regionálne modlitbové stretnutia vo svojich krajinách, sa na záver kalendárneho roka 2012 stretli na celoeurópskom stretnutí. Zastúpenie v moderátorskej dvojici malo aj Slovensko, keď si organizátori veľkého podujatia za jedného z moderátorov zvolili Slováka Mikolášika.

Témou tohtoročného stretnutia bolo uvažovanie o viere "uprostred búrky", vychádzajúce z biblickej state o búrke na mori. Rečníkom podujatia bol predseda ER Herman van Rompuy, O povinnosti kresťanov pomáhať druhým ešte omnoho viac, čo plynie práve z hodnoty kresťana, prehovoril expredseda EP Jerzy Buzek.

Európske modlitbové raňajky sú každoročným miestom stretnutia, kde sa účastníci môžu navzájom povzbudzovať k hľadaniu vzťahov, ktoré sú zamerané na Ježiša a jeho učenie.

Odštartovala európska občianska iniciatíva na ochranu nenarodených detí

Historicky prvú európsku občiansku iniciatívu "Nevzdávame sa: Chránime nenarodené deti" v Bruseli predstavila skupina 25 europoslancov z 15 členských štátov Európskej únie, medzi ktorými nechýbali ani Slováci Anna Záborská a Miroslav Mikolášik (obaja ELS/KDH). Iniciatívu vyhlásili na záver Týždňa za život, ktorý Mikolášik v europarlamente organizoval.

Ľudský život je podľa europoslancu hodný dôslednej ochrany od prvého momentu, ktorým je počatie. "Nemožno zničiť embryo a používať embryonálne kmeňové bunky s cieľom hľadať bájný liek na inú chorobu," zdôraznil Mikolášik ako dlhoročný obhajca života doma i v zahraničí.

"Ak spochybňujeme absolútnu hodnotu ľudského života, strácame právo nazývať sa spoločenstvom. Namiesto toho, aby sme siahli na život dieťaťa, hľadáme spôsoby, ako pomôcť matkám, ktoré sa ocitnú v ťažkej životnej situácii," uviedla Záborská.

Europoslanci plánujú v organizácii podujatia pokračovať aj v ďalšom roku.

Nobelova cena za mier Európskej únie je aj ocenením slovenských občanov

Oznámenie o udelení Nobelovej ceny za mier Európskej únie je jedna z najlepších správ, ktorá v ostatnom čase na Slovensko dorazila. Je totiž aj ocenením slovenských občanov a ich porozumenia pre vyššie hodnoty aj za cenu nevyhnutných úsporných opatrení, vyhlásil Mikolášik.

Rozhodnutie Nobelovho výboru je podľa neho zároveň potvrdením toho, že vstup do tohto elitného klubu európskych demokracií bol najvýznamnejším krokom Slovenskej republiky po novembrovej revolúcii, ktorý zavŕšil zmeny začaté na slovenských námestiach.

Slovo na záver od Miroslava Mikolášika

„Som rád, že môžem v prospech občanov Slovenska a ich regiónov bojovať aj s ohľadom na budúcnosť o prostriedky, ktoré sú nateraz ohrozené v oblasti regionálnych fondov. Toto je jedno z hlavných a konkrétnych poslaní pre dobro mojich spoluobčanov.“

Viac informácií na: www.mikolasik.sk, www.ttkbs.sk
Anna Ragančíková

Poznámka redaktora: Pán Miroslav Mikolášik bol v rokoch 1999-2002 mimoriadnym a splnomocneným veľvyslanec SR v Kanade. Koncom apríla 2002 navštívil aj Vancouver a farnosť sv. Cyrila a Metoda v New Westminsteri. Bolo to presne v čase, keď sa vo farnosti vymieňali jej správcovia. Odchádzajúceho O. Jozefa Menušu nahrádzal prichádzajúci O. Juraj Kopanický.

(js)

Na fotografií sú zľava, O. Jozef Menuša, veľvyslanec Miroslav Mikolášik, O. Juraj Kopanický a honorárny konzul Stanislav Lišiak. Prajeme pánovi Miroslavovi Mikolášikovi, poslancovi EU, veľa úspechov pri presadzovaní ušľachtilých myšlienok na pôde Európskeho parlamentu a dúfame, že ho budeme môcť, niekedy v budúcnosti, opäť privítať aj v kruhu našich súkmeňovcov žijúcich na ďalekom západe Kanady.

Pred 20 rokmi

Oznam z webovej stránky OSN www.un.org:

On December 31, 1992, at midnight, Czechoslovakia ceased to exist and was succeeded by two separate and independent states, the Czech Republic and the Slovak Republic.

1. január 1993 - vyhlásenie Slovenskej republiky. Hoci počtom nevelká, predsa vokálna a viditeľná skupinka Slovákov prevažne z farnosti sv. Cyrila a Metoda z New Westminsteru, sa nechala počuť a vidieť v centre Vancouveru pred "Art Gallery" neďaleko bývalého obchodného domu "Eatons" - teraz "Sears". Povojnový emigranti, emigranti zo 68. roku, ale aj tí najčerstvejší tesne zpred "Nežnej revolúcie", si spoločne zaspievali Slovenskú hymnu, Kto za pravdu horí, Hej Slováci a iné národné piesne. Mnohí z okoloidúcich možno po prvýkrát videli slovenskú zástavu a dozvedeli sa niečo o novej (starej) krajine - o Slovensku.

Ako to vidí mladá pisateľka zo Slovenska?

Dve desaťročia žijeme vo svete nových možností. Je tento svet lepší ?

Znova tá istá otázka. Znova tá istá odpoveď. Nie. Tento svet nie je lepší a ani krajší. Ale odpoveď vždy závisí od opýtaného. Podľa ateistu neexistuje nadprirodzeno a podľa silne veriaceho bol Darwin len bláznivý starý dedo. A podľa mňa dnešok ani celá extra modernizovaná doba nie je lepšia. Aj keď sa to na prvý pohľad nezdá. Chceme len zjednodušiť, čo sa dá. Od parného stroja, krok po kroku, až k dátumu 2010. Svet sa nezlepšil, iba zjednodušil.

K číslu sedem miliárd sme sa dopracovali vďaka "zlepšujúcim sa životným podmienkam", vďaka lepšej hygiene, supermarketom plným jedla, zdravotníctvu, čo "vylieči aj smrť". A predsa sa najviac detí rodí a žije v tých najchudobnejších a najšpinavších podmienkach. V našej starej, vyspelej Európe sa v rodine, čo nie je rómska, objavila ledva dve deti a aj tie majú, obe, alergiu pomaly aj na vzduch, pretože žijú v super sterilnom, čistom prostredí, a keď im na nos sadne niečo iné ako saponátový aerosol, dostanú astmatický záchvat.

Počet obyvateľov aspoň trochu udržujú nad nulou, paradoxne, prestárlí, ležiaci ľudia, ktorých sú plné domovy. Farmácia je hrdá na to, čo dokázala, na to, že žijeme na liekoch sto rokov. Nie je dôležité, že život mnohých je len čakanie na smrť. Chemikálie udržujú v chode naše choré telá aj hospodárstvo. Nie je treba plieť. Načo? Vieme plieť.

Stačí pár litrov herbicídov a pesticídov a všetko okolo "pokape". A nikoho nezaujíma, že tie isté chemikálie absorbovali aj všetky plody z plantáže či poľa. Nikoho nezaujíma, že tí, čo na plantážach pracujú, majú všemožné nádory a kožné choroby. Nás teší, že si vo februári môžeme v Tesco kúpiť paradajky, čo chutia ako tekvica.

Aj o tomto zážitku sa môžete s "priateľmi" podeliť na Facebooku. Po slovensky ksichtoknihe. Ani si neuvedomujeme, aké je to výstižné. Kniha plná ksichtov. Nie ľudí, len tvári a toho, čo k nim napísali, profilu. Či je to ksicht patriaci tomu, čo sedí na druhej strane, to vie len on.

Aspoň, že je tu tá wikipedia, mikročipy, usb. Lebo jednotka za prezentáciu o nejakom slávnom fyzikovi či chemikovi vždy poteší. Najlepšie o takom, čo niečo vynášiel, niečo veľmi prospešné pre ľudstvo. Niečo, čo dnes patrí do klubu „Čím viac emisií a plastu, tým lepšie“. Téma globálneho otepľovania je nadišlo...

Nezaoberajte sa tým. Nasadnite do auta a choďte do práce, čo je za rohom. Kúpte si obed vo fast foode, aj

keď si môžete doma niečo ukuchtiť. Načo? To príliš dlho trvá. A čas sú peniaze. A peniaze sú... šťastie? Možno. Ak sú vo vašich vreckách a len vaše. A každý nech vám dá pokoj. Nikam nejdem. Nič nechcem, len svoj pokoj, svoje pohodlie. Chceme mať súkromie a v kine jedno prázdne sedadlo naľavo aj napravo!

Toto všetko sú nové možnosti. A opäť sa názor na vec mení spolu s očami, čo sa pozerajú. Pre ľudí žijúcich v tzv. východnom bloku je veľká možnosť aj to, čo „tí zo Západu“ považujú za absolútne samozrejmé.

Dve desaťročia uplynuli aj od Novembrovej revolúcie. Ja som ju nezažila, pretože mám len toľko ako naša republika. A názory na obdobie pred a po sú rôzne. Ale povedzme si pravdu, ľudia vždy mali tendenciu idealizovať minulosť.

Nie je potrebné vravieť, že priniesla slobodu, demokraciu, umožnila kontakt s ostatným svetom. Spojila Východ a Západ do jedného celku... pustila k nám zápach Západu. A tak húževnate, ako sme v roku 1848 bojovali proti pomaďarčeniu, tak húževnate sa chceme amerikanizovať.

Američania. Áno. Takí chceme byť, bohatí a šťastní, s dokonalým chrupom. Americký sen. Beverly Hills, minimum práce a veľa jedla. Ľudovej piesne a tradícií nech sa držia len sedliacki obmedzenci. Nie T.G. Masaryk či Ľudovít Štúr. Barac Obama! "Yes, We can!" (Áno, môžeme!)

Sme predsa ľudia a páni tvorstva. Čo tam po pralesoch, veľrybách a čistom vzduchu.

Američania žijú svoj sen. A výsledok? Ležia na posteli, vážia dvesto kil, nedokážu sa ani pohnúť a majú ledva tridsať. Jedla a spia a... veď viete. Nežijú, len prežívajú. A všetci chcú byť ako oni. Aj my sme už začali s výstavbou obchodných centier, kam chodíme rozvíjať konzumnú kultúru.

S deťmi sa nechodí na prechádzku do parku, ale do Auparku. Šťastní?

Odkedy si uvedomujem svet okolo seba, počúvam len, čo všetko kedysi bolo a dnes už nie je. Aké čisté bolo to veľké jazero, keď bola moja mama malá a ako sa tam chodili kúpať. Koľko rakov bolo v našej bystrinke a dnes tam nie je ani jeden. Že moja stará mama prala v krištáľovo čistom potoku, ktorý je dnes celkom biely kvôli splodidlám z továrne. Ako kedysi nebolo o alergii ani chýru, ani slychu.

S prihladením na vyššie uvedené skutočnosti spýtajte sa sami seba: „Je tento svet lepší?“

Vlaková zastávka

Na prázdnom nástupišti postávam sám a čakám na príchod vlaku, ktorý ma odvezie do mesta. Dlažba dlhého nástupišta je nasýtená ranným chladom, ktorý sa vkráda do mojich topánok. Vločky snehu zľahka pokrývajú kolaje, ktoré, medzi perónmi, sú ako nekonečne biele nitky spájajúce svet.

Staničný perón určite pozná mnoho príbehov ľudí, ktorých vlaky odviezli za túžbou ich snov, za šťastím, za láskou. Nástupište je prázdne, len ja sám schúlený v kabáte so zdvihnutým límcem čakam na môj vlak. Len pár krokov odo mňa, pri stĺpe je však ešte niekto iný, čo tiež asi na niečo čaká. Je to kocúr, prikrčený k studenej dlažbe nástupišta, s labkami pod sebou a s privretými očami, akoby dospával svoje skoré ráno.

V tom tichu premýšľam o ňom, ako je to, či sú aj kočacie cesty podobné tým našim, ľudským, či pozná kam ho srdce ťahá a či aj on hľadá miesto svojho šťastia? Neviem odpoveď, a tak ho nechám v tichu spať, kým nepríde môj, (náš?) vlak.

Po chvíli reproduktor preruší ticho a šušaním oznamuje, že prichádza môj vlak. V diaľke ho vidieť prichádzať a po chvíli s piskotom kolies zastavuje priamo pred nami. Sprievodca otvoril dvere a ja som nastúpil do vlaku. Malý uzímený kocúr so

zavretými očami sa ani nepohol. Asi toto nie je ten jeho vlak alebo smer cesty, kam chce ísť, pomyslel som si.

Z okna rozbiehajúceho sa vlaku sa pozerám von, za spiacim cestujúcim, ako sa stráca za vločkami snehu. Ešte stále premýšľam o kočacom svete. Hľadajú aj oni svoje šťastie, tak ako my ľudia?

Vo vnútri duše každý hľadá miesto svojho šťastia, hľadá domov, kde sa cítime byť šťastní, milovaní, bezpeční. A sme ochotní prejsť niekoľko staníc, až nájdeme tu našu, kde sa budeme cítiť doma, stanicu kde sa rozhodneme "zostať". Pre mnohých asi nie je ľahké nájsť tú správnu stanicu, to správne miesto a tak sa radšej necháme unášať životom tak, ako mňa unáša teraz môj vlak. Mlčky sledujem zasneženú krajinu mihajúcu sa za oknom.

O niekoľko dní som sa vybral navštíviť známych a rozhodol som sa ísť opäť vlakom. Cestou na stanicu mi prišiel na um kocúr, môj známy, ktorý mi krátil chvíľu, keď som minule čakal na zastávke, či a kam ho zaviedli túžby jeho srdca.

Zamyslene som pomaly kráčal chodníkom k vlakovkej zastávke a pod nohami bolo počuť vrzgajúci sneh. Keď som prišiel na zastávku stále som o ňom premýšľal. Obzeral som sa, či ho niekde nestretnem, môjho spoločníka z prvého nástupišta, môjho "spolucestujúceho" v snehovom ráne. Nikde som ho nevidel. Vstúpil som do čakárne, a on tam. Veľmi ma to potešilo, až tak, že mi to vyvolalo úsmev na tvári. Kocúr ležal na teplom radiátore a spal, s privretými očami tak, ako keď sme sa stretli prvýkrát.

Kúpil som si lístok na vlak a potichu som odišiel z čakárne von, na nástupište. Môj neznámy známy stále driemal na teplom radiátore. Prestal som premýšľať o jeho cestách a túžbach lebo vyzeral, že už našiel miesto, kde sa cíti dobre, miesto svojho šťastia, a zdal sa byť spokojný.

So svojej návštevy rodného Slovenska pre časopis Slovo z BC napísal Miro Lesay.

Zálesák Charles z Fort St. James pozdravuje všetkých čitateľov Slova z BC a praje im krásne chvíle v (britsko-kolumbijskej) prírode.

Pozdravujem Jožka Apača!

Šťastlivo som sa vrátil z Ekvádoru a som už doma pri sibírskej Niagare. Dávam si mnohé veci do poriadku, lebo som bol mesiac na cestách. Padre Juan Shutka necháva pozdravovať teba osobne a všetkých známych Slovákov v BC. Má veľmi pekné spomienky na západnú Kanadu. Pamäť má výbornú. Spravil som spústu fotografií a niekoľko video clipov. Otec Šutka nás zoznámil aj s jeho nástupcom otcom Odrobinákom z Oravy. Boli sme teda aj mimo civilizácie, na jeho farnostiach v ďalekých amazónskych pralesoch až na peruánskych hraniciach. Ďakujem Bohu, že som to videl, lebo mnohé veci si dokážem v Kanade viac vážiť. Prajem Tebe, tvojim najbližším a samozrejme čitateľom Slova z Britskej Kolumbie to potrebné ZDRAVIE SO ŠTÁSTÍM.

Paul STACHO-RIACHUELO DE PIEDRA,
AREA DE CATARATAS DEL NIAGARA
na fotografii.

Milí priatelia,
14. 2. 2013, Sydney
srdčne vás všetkých pozdravujem zo Sydney. Prícestovala som sem z Papua New Guinea 27. januára 2013. Sme malá, skutočne medzinárodná skupinka sestier, ktorá sa pripravuje na doživotné služby, každá sestra z inej krajiny. Naša probanist-majsterka je z Indie – sr. Philomina, a ďalej sr. Scholastika z Číny, Stella z Brazílie, Amandine z Toga, Marianna z Nemecka, Catherine z PNG a ja. Pripájam aj jednu fotku, ktorú sme si urobili hneď po príchode na výlete po okolí.

Sr. Lea Maria

Poznámka redakcie: Ak sa chcete dozvedieť viac, kto je Sr. Lea Mária, prečítajte si o nej článok vo vydaní Jar 2012 časopisu Slovo z Britskej Kolumbie (<http://www.sk-bc.ca/citajteSlovo>).

V Afganistane sme pôsobili skôr ako Usamabin Ladin

Horolezec, cestovateľ, bádateľ a spisovateľ František Kele, ktorý celý svoj život zasvetil poznávaniu a výskumu našej planéty, si 1.marca 2013 v Trenčianskych Tepliciach zaspomínal (nielen) na prvú slovenskú a československú expedíciu na Mount Everest v roku

1984. V r. 2009 navštívil aj Britskú Kolumbiu, o ktorej nám porozprával v článku "Moje najsilnejšie zážitky z BC" (pozri www.sk-bc.ca/citajteslovo, Zima 2009).

František Kele posielal aj pozdrav čitateľom Slova z BC spolu s "historickou" fotografiou, ku ktorej sa viaže nadpis tohoto príspevku. Fotografia je z Afganistanu

z vedecko - horolezeckej expedície do Hondúkuša (hlavný cieľ Nošak 7495 m) v roku 1974.

K fotografii František dodáva: Boli časy, keď sme vedeli ťahať (tlačiť) za jeden koniec (aj autobus...).

O Františkovi Kele sa môžete dozvedieť viac na jeho webovej stránke www.kele.sk

Nech to para tlačí

Pred 20 rokmi, 1. mája 1992, po prvý raz vyšiel vynovený parný vláčik pre turistov po opravenej trati do Vydrovskej doliny. O rok neskôr už premával po celom hlavnom úseku z Čierneho Balogu do Hronca. Pribudla druhá, opravená, parná lokomotíva a malý dymiaci vláčik sa tak, verne že natrvalo, vrátil do srdca slovenských hôr.

Viete o čom hovoríme? Je to Čiernohorská železnica (ČHŽ), ktorá je v prevádzke pre turistov zo Slovenska i zo zahraničia.

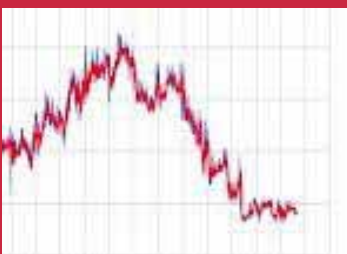

V súčasnosti ČHŽ premáva denne počas letnej turistickej sezóny od 2.5. do 30.9., prevádzka je zabezpečovaná na úseku trate z Chvatimechu do Čierneho Balogu a do Vydrovskej doliny (spolu 14 km). V roku 2012 bola s podporou Európskej Únie otvorená obnovená trať z Čierneho Balogu do miestnej časti Dobroč (4km). Mimoriadne jazdy je možné si objednať kedykoľvek!. Cestovanie v historických osobných vyhládkových vagónoch umocňuje priamy zážitok z jazdy a z okolitej prírody.

Ak budete mať cestu okolo Čierneho Balogu, nenechajte si újsť túto jedinečnú príležitosť. Viac informácií nájdete na www.chz.sk (js)

Pokles ceny domov vo Vancouveri

Odvtedy, čo priemerná cena predaných domov v oblasti Veľkého Vancouveru dosiahla vrchol v máji 2012 - \$625,100, priemerná cena poklesla na \$590,800. Predstavuje to pokles o 5.8% za necelý rok. Za obdobie február 2012 - február 2013 však pokles predstavoval iba 2.3%. (Zdroj: MLS® Home Price Index composite benchmark price)

Čítali nás aj za veľkou mláku!

Slováci v Britskej Kolumbii sú dôkazom, že emigrácia do zahraničia neznamená, že zabudnú, kde ležia ich korene. Práve naopak. Možno zistia, akí hrdí môžu byť na svoj slovanský pôvod, na Slovensko, Štúra, Dubčeka... Potom už chýba iba krôčik k podobnej myšlienke - spojiť slovenské sily z opačných strán našej planéty.

Celý článok si môžete prečítať na

<http://skolskyservis.teraz.sk/stredne-skoly/dominik-holicek-amerika-gymnazium-jjese/1323-clanok.html>

Dovoľ mi nájsť ešte Tvoje pery ... (Valentínska)

*Keby si tu bola, ako nie si,
maľ by Mesiac farbu oblohy.
Pozerám však iba na závesy
a svet sa mi javí úbohý.*

*Veď mi chýba pohľad Tvojich očí,
kým Polárka žiari krásou z krás.
Vozím sa na hviezdnom kolotoči,
hlavou sa mi ženie Otčenáš...*

*Dovoľ mi nájsť ešte Tvoje pery,
dotyky rúk v krásnom rozmare,
roky som Ti bezvýhradne veril,*

*prežil s Tebou báje prastaré.
Naše city pohltila pýcha.
Dovoľíš mi ešte s Tebou dýchať?*

Jozef Dzurjak

Dr. Viera Camogursky
604.543.3334

305-15950 Fraser Highway
Surrey, BC V4H 0V8
New Patients Welcome
www.fleetwoodparkdental.com

Yours and only SLOVAK connection for all your residential real estate needs

Your ROCK SOLID BRIDGE to your dreams

Olga (Michel) SLOVAK
778-388-2281
www.slovakolga.ca

Prudential Sterling Realty
slovakolga@shaw.ca
Guaranteed service-Friends

Prudential

STRAWBERRY'S BAKERY
IN THE IL MERCATO SHOPPING CENTRE

Paul Levarsky

100 - 1641 Commercial Dr.
Vancouver, B.C. V5L 3Y3

(604) 254-5191
cell: (604) 537-3054

TORRA ENTERPRISES LTD.
MECHANICAL CONTRACTING

PETER LEVARSKY
PRESIDENT

5682 - 146TH STREET
SURREY, BC V3S 2Z6

TEL: (604) 599-8424
FAX: (604) 599-8479
CELL: (604) 728-7402

Email: torraenterprises@shaw.ca

Minulé sudoku

Správne riešenie písmenkového Sudoku zo 16. čísla časopisu Slovo z BC je CHEAKAMUS, tak ako ukazuje priložený obrázok. Je to meno vysokohorskej oblasti na sever od Vancouveru neďaleko Whistleru, v ktorej sa nachádza jazero Cheakamus napájané vodami ľadovca, z neho vyteká riečka Cheakamus, a tá preteká údolím Cheakamus, cez ktoré vedie železnica Fort Nelson - Prince George - Williams Lake - Lillooet - Whistler - Vancouver.

C	H	E	A	K	A	M	U	S
M	K	U	C	S	H	E	A ₂	A ₁
S	A ₁	A ₂	U	M	E	H	C	K
U	S	H	K	A ₂	C	A ₁	M	E
A ₂	E	M	H	A ₁	U	K	S	C
A ₁	C	K	S	E	M	U	H	A ₂
K	M	A ₁	A ₂	U	S	C	E	H
E	A ₂	C	M	H	A ₁	S	K	U
H	U	S	E	C	K	A ₂	A ₁	M

Nové písmenkové sudoku s tajničkou

Zdravím pán Starosta chcem Vám a vašim čitateľom napísať pár slov o výročí veľkej tragédie, ktorá sa odohrala pri [DDEEKNNOUW □]. Čo vyúsťilo do masovej popravy indiánskych mužov, žien a detí. Určite o tom iste viete viac vy v Amerike ako my tu u nás doma na

Slovensku. Ale ja cítim potrebu sa ospravedlniť pozostalým potomkom. Môžem povedať, že mňa sa to netýka. No či chceme alebo nie, priamo alebo nepriamo sa nás to týka všetkých.

Taký je úvod listu nášho čitateľa Dušana. Z wikipédie sa dozvedáme, že US kavaléria obklúčila indiánsky kmeň [ACDEGHNORSST□] a začala odzbrojovať indiánskych bojovníkov. Počas toho "padol 1 výstrel". Nikto nevie presne, kto vystrelil. Čo však nasledovalo potom bol nešťastný masaker, v ktorom bolo zabitých viac ako 150 indiánov, z ktorých viac ako polovica boli ženy a deti.

Medicman kmeňa, [ABCELLK□], ktorý tragédiu svojho kmeňa zranený prežil, si spomína: ... keď sa pozerám späť z končiaru svojho starého veku, stále vidím hromady mŕtvych tiel žien a detí. Avšak nielen oni zahynuli. Zomrel aj Sen Ľudstva. Sen o pokoji a bratstve ...

Pokúste sa preskúpiť písmená v hranatých zátvorkách tak, aby mená dávali zmysel. Každé meno 2-slovné. □ reprezentuje medzeru medzi slovami. Jedna z možností ako získať správne mená je vyriešiť priložené sudoku, z ktorého získate meno medicmana v jednom riadku alebo stĺpci. Pri riešení Sudoku použite písmená A, B, C, E, L1, L2, K1, K2, □. Potom, s pomocou wikipédie a mena medicmana to už bude maličkosť prísť na meno miesta, kde sa odohral masaker indiánskeho kmeňa a na meno kmeňa. Garantujem vám, že sa pri tom naučíte strašne veľa o histórii osídľovania Severnej Ameriky,

	K ₂		L ₁	C		B
	L ₂	A		K ₁		
C					K ₂	
					B	C
		B	E	□	L ₂	A
A		K ₂				
		□				E
				C		K ₁ L ₁
L ₂			K ₁	E		A

ale aj o pretrvávajúcej povíste krivdy terajšieho "pôvodného" obyvateľstva voči "bielej tvári". 3 správnych riešiteľov odmeníme.

(js)